

تولید آمار

تولید آمار

مرکز آمار ایران بر اساس ماده ۳ قانون مصوب سال ۱۳۵۳، موظف به انجام سرشماری‌های عمومی و آمارگیری‌های نمونه‌ای در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی به منظور تهیه آمارهای لازم برای تأمین پیش‌نیازهای برنامه‌ریزی و هدف‌های برنامه‌های عمرانی کشور و همچنین تهیه محاسبات ملی و شاخص قیمت‌ها است. شایان ذکر است از سال ۱۳۹۳، عناوین آمارهای تولیدی به همراه زمان انتشار و نحوه ارائه آمارهای تولید شده (قالب گزارش‌ها، فایل‌های اطلاعاتی، نشریات آماری) انتشار آن‌ها در قالب تقویم زمانی انتشار آمارها تهیه و از طریق درگاه ملی آمار در دسترس کاربران قرار می‌گیرد. در این سال، اقدامات مرکز در زمینه تولید آمار به شرح زیر ارائه می‌شود. لازم به ذکر است اجرای هشتمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن، مهمترین فعالیت آماری این مرکز در سال ۱۳۹۵ بوده که اهم فعالیت‌های آن به تفصیل بیان شده است.

❖ سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۵ بر اساس فرمان ریاست محترم جمهور در این سال و به عنوان مهمترین فعالیت آماری کشور اجرا شد. هدف از سرشماری نفوس و مسکن، شمارش افراد، خانوارها و واحدهای مسکونی در سراسر کشور و اندازه‌گیری پاره‌ای از ویژگی‌های اساسی جمعیت و مسکن در کل کشور است. نتایج این سرشماری نقشی زیربنایی در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی، طرح‌های توسعه، بررسی‌های علمی و نیز تولید آمارهای نمونه‌ای در کشور خواهد داشت. بر اساس توصیه‌های بین‌المللی، کشورها باید طی دو مرحله کل فرآیند سرشماری را مورد ارزیابی قرار دهند. لذا برای انجام این سرشماری دو آزمایش در سال‌های ۱۳۹۳ (در دو شهر مجلسی و فولادشهر) و سال ۱۳۹۴ (در استان‌های هرمزگان، شهرستان میناب، ایلام، شهرستان دهلران، گلستان، شهرستان بندر ترکمن، قزوین، شهرستان آبیک و در سایر استان‌ها در یک حوزه) طراحی و اجرا شد و نشریه نتایج تفصیلی آبیک و دهلران در این سال انتشار یافت. در ذیل به برخی محورهای فعالیت‌های سرشماری اشاره شده است:

ضرورت طراحی پرسشنامه‌های الکترونیکی در تبلت و اینترنت

حذف رده‌ی بازبین، کوچک شدن و چاپک‌سازی سازمان اجرای سرشماری، کاهش هزینه‌ها، امکان ویرایش اطلاعات در صحنه، امکان کنترل کار مأموران سرشماری و سرعت در انتقال اطلاعات از صحنه به ستادها و مرکز، حذف مرحله کدگذاری و سرعت در مراحل استخراج و ارائه نتایج از جمله مزایای چشمگیر استفاده از پرسشنامه‌های الکترونیکی به جای پرسشنامه‌های کاغذی است. استفاده از اینترنت به منظور پوشش دادن به خانوارهای غایب و نیز تسریع در عملیات میدانی، یکی از رویکردهای مهم سرشماری ۱۳۹۵ و وجه تمایز آن با سرشماری‌های گذشته است.

طراحی سرشماری خانوار غایب

با توجه به اهمیت و لزوم انجام سرشماری از تمام خانوارهای محدوده مشخص شده در مدت معین و با توجه به اینکه هنگام مراجعه مأمور سرشماری ممکن است برخی از خانوارها غایب باشند و یا اطلاعی از وجود خانوار در مکان توسط مأمور حاصل نشده باشد، طبق دستورالعمل از قبل برنامه‌ریزی شده، خانوارهای غایب در طول اجرای سرشماری می‌توانستند با مراجعه به سامانه سرشماری و ارائه کد غایب دریافت شده از مأمور سرشماری و یا تماس با شماره تلفن اعلام شده، سرشماری شوند.

ضرورت طراحی مازول نقشه نرم افزار سیجاد

حذف نقشه‌های کاغذی، کاهش هزینه‌ها، سرعت در اعمال تغییرات نقشه حین اجرا، سرعت در تهیه فایل جغرافیایی پس از اجرا از جمله مزایای استفاده از این مازول به عنوان جایگزین ساختار سنتی نقشه‌های کاغذی است.

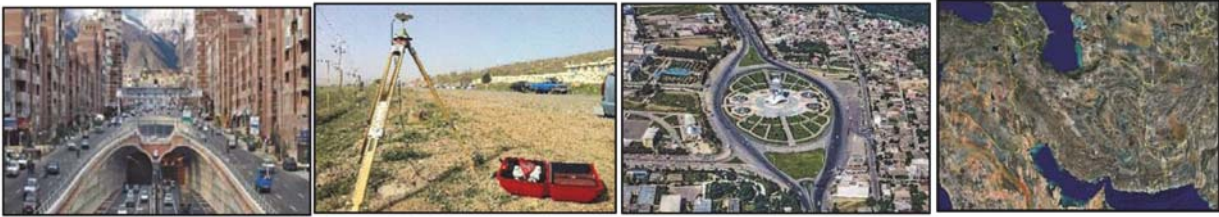
تبلیغات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

در راستای تبلیغات و اطلاع‌رسانی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ و با هدف جلب مشارکت و همکاری عموم مردم در این طرح ملی، اقدامات زیر انجام شد:

- طراحی اقلام تبلیغاتی نظیر پوستر، بروشور، تراکت، کارت‌های اطلاع‌رسانی، بنرها، بسته‌های اطلاع‌رسانی و...؛
- ترجمه کلیه اقلام تبلیغاتی سرشماری حضوری و اینترنتی اعم از بروشورها تراکت‌ها و بنرها به زبان انگلیسی و قرار گرفتن در نسخه لاتین درگاه ملی آمار و بخش آمار سازمان ملل متحد؛
- انجام تبلیغات محیطی؛
- دیدار مسئولان اجرایی ستاد سرشماری عمومی نفوس و مسکن با مقام معظم رهبری؛
- دیدار مسئولان اجرایی ستاد سرشماری عمومی نفوس و مسکن با ریاست محترم جمهوری؛
- اطلاع رسانی از طریق رسانه‌ها نظیر نشست‌ها، گفتگوهای ویژه خبری، پخش تیزر و زیرنویس و...؛
- اطلاع‌رسانی از طریق مطلعان محلی نظیر ائمه جماعات، بخشداران، دهیاران، مروجان کشاورزی و بهروزان خانه‌های بهداشت؛
- اطلاع‌رسانی از طریق فضای مجازی؛
- اطلاع‌رسانی از طریق تریبون‌های نماز جمعه و ائمه جمعه و
- اجرای برنامه‌های اطلاع‌رسانی از طریق مدارس و استفاده از دانش آموزان به عنوان کانال‌های ارتباطی با والدین آن‌ها نظیر: اجرای زنگ سرشماری در شهرستان‌ها، اجرای مسابقات دانش آموزی، تهیه متن سخنرانی ویژه مدیران مدارس، طراحی پوستر ویژه مدارس، اطلاع‌رسانی از طریق نشریات کمک آموزشی وزارت آموزش و پرورش و تهیه کارت همیار سرشماری.

بروزرسانی نقشه‌های آماری و نهایی نمودن فایل جغرافیایی به عنوان پوشش مکانی سرشماری در کشور، توسط معاونت آمار و GIS سازمان برنامه و بودجه استان‌های کشور انجام می‌شود و مرکز آمار ایران موظف است به منظور حفظ کیفیت نقشه‌ها، پس از تهیه راهنمای اصلاح و بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری و فایل جغرافیایی و ابلاغ آن به استان‌ها، بر اجرای صحیح این فعالیت نظارت نماید. تهیه فایل جغرافیایی در تهیه آدرس‌های آماری و در نهایت انتشار نتایج سرشماری‌ها بر پایه آدرس‌های آماری حائز اهمیت است اهم فعالیت‌های انجام شده در این حوزه به شرح ذیل می‌باشد:

- ابلاغ و برآورد بودجه بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری؛
- تعیین اولویت‌های بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری؛
- ابلاغ دستورالعمل بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری؛
- بررسی صلاحیت مشاوران؛
- تهیه نرم‌افزار خطایابی و اصلاح نقشه‌های آماری برای رفع خطاهای توپولوژی و توصیفی نقشه‌ها؛
- نظارت بر بهنگام‌رسانی نقشه‌های مورد استفاده در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵؛
- نظارت بر تهیه فایل جغرافیایی ۹۴؛
- تهیه فهرست تغییرات فایل جغرافیایی ۹۴؛
- بررسی سطوح تقسیماتی، شهرها و اسامی آنها با نشریه تقسیمات کشوری وزارت کشور با هدف رفع مغایرت‌ها و یکسان‌سازی در سطح کشور؛
- بازسازی آدرسی نسبت به سرشماری‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰؛
- تهیه فایل جغرافیایی قبل از اجرای سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۵ و
- تهیه نرم‌افزار فایل جغرافیایی.

تهیه فایل آدرس پشتیبان سرشماری

طرح اتصال کدپستی به نقشه‌های آماری کشور، در راستای تهیه فایل آدرس، به عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم در سازماندهی و استقرار نظام آمارهای ثبتي اجرا گردید. فایل آدرس، یک پایگاه داده مکان محور است که حاوی اطلاعات مکانی تمام مکان‌های مسکونی و کسب کشور به همراه کد شناسایی منحصر بفرد می‌باشد. این طرح، با همکاری مشترک مرکز آمار ایران، شرکت پست ج.ا. و گروه‌های نقشه و GIS سازمان‌های برنامه و بودجه استان‌ها، اجرا شد. مراحل اجرایی فاز اول طرح اتصال کدپستی به نقشه‌های آماری شامل موارد زیر به انجام رسید:

- مطالعات تطبیقی و کاربردی؛
- تدوین فرم‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی و نظارتی؛
- آموزش کارشناسان اجرایی و ناظران طرح؛
- نظارت بر پیاده‌سازی محدوده گشت و جزءهای پستی بر روی نقشه‌های آماری؛
- نظارت بر پیاده‌سازی شماره بلوک‌های پستی بر روی نقشه‌های آماری؛
- نظارت بر عملیات دفتری و میدانی جهت رفع مغایرت نقشه‌های آماری و پستی و پایگاه اطلاعات پستی؛
- تجمیع پروژه‌های استانی و تهیه فایل آدرس کشور و
- تهیه فایل آدرس پشتیبان سرشماری.

حوزه‌بندی و آماده‌سازی نقشه‌ها برای ورود به تبلت

یکی از مراحل مهم قبل از شروع سرشماری عمومی نفوس و مسکن حوزه‌بندی می‌باشد. حوزه‌بندی به منظور تعیین محدوده کار مأموران و مشخص شدن سازمان اجرایی سرشماری عمومی نفوس و مسکن انجام می‌گیرد. در این دوره عملیات حوزه‌بندی به صورت تمام مکانیزه و با یک نرم افزار جامع انجام گردید.

- دریافت اطلاعات پایه خانواری؛
- اجرای عملیات آماده‌سازی و حوزه‌بندی نقشه‌های آماری در استان‌ها؛
- نظارت بر اجرای عملیات آماده‌سازی و حوزه‌بندی نقشه‌های آماری در استان‌ها؛
- تهیه فایل نقشه برای انتقال به تبلت و تهیه فایل جغرافیایی قبل از اجرا؛
- نظارت بر تهیه فایل نقشه برای انتقال به تبلت و تهیه فایل جغرافیایی قبل از اجرا؛
- تهیه فایل سازماندهی اجرا؛
- نظارت بر تهیه فایل سازماندهی اجرا و ارسال نتایج به گروه سازماندهی اجرا؛
- ارائه نتایج حوزه‌بندی جهت تهیه چارچوب اجرا و نظارت فنی اصلاح نقشه حین اجرا در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ و
- تهیه فایل تصویر تمامی حوزه‌های کشور برای استفاده راحت‌تر در اجرای سرشماری.

ساماندهی نیروها، اعتبارات سرشماری

با بکارگیری تبلت به جای پرسشنامه کاغذی و فراهم شدن زمینه سرشماری اینترنتی سرعت انجام کار افزایش می‌یافت و بدین لحاظ در حوزه‌بندی اولیه، تعداد خانوارهای هر حوزه از ۴۰۰ خانوار (در سرشماری ۱۳۹۰) به ۱۲۰۰ (در سال ۱۳۹۵) خانوار افزایش یافت. بر این اساس و با توجه به پیش‌بینی تعداد خانوارهای کل کشور، تعداد ۱۶۱۰۹ مأمور شهری، ۵۵۸۲ مأمور روستایی، ۵۳۹ مأمور موسسه‌ای، ۶۲۹ نفر مأمور تلفنی با ۱۰ درصد مأمور ذخیره (۱۶۱۶ مأمور) بکار گرفته شد. به ازای هر ۶ مأمور شهری یک نفر کارشناس مسئول و به ازای هر ۵ مأمور روستایی یک نفر کارشناس مسئول، به ازای هر ۱۵ کارشناس مسئول یک معاون فنی، به ازای هر شهرستان یک نفر کارشناس^۲ و یک نفر کارشناس نقشه در نظر گرفته شد.

سایر رده‌های اجرایی به تناسب رده‌های عملیاتی تعیین و با حدود ۳۴۸۲۳ نفر در رده‌های اجرایی و عملیاتی سازماندهی گردیدند. کلان‌شهر تهران به دلیل وضعیت خاص خود به ۲۲ منطقه که هر یک از این مناطق در حکم یک استان محسوب می‌گردد، تقسیم گردید. از مجموع اعتبارات حدود ۷۸/۱۲ درصد مربوط به حق‌الزحمه رده‌های اجرایی ۱۲/۵ درصد مربوط به خودرو (بدون هزینه‌های انجام شده توسط استان) و حدود ۹/۳۸ درصد هزینه‌های مربوط به تبلیغات، مخابرات، ستادها، حق‌الزحمه مدرسین، پذیرایی، هزینه‌های استانی و نظایر آن را تشکیل داده‌اند.

آموزش

هدف کلی از آموزش در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، انتقال هماهنگ تعاریف و مفاهیم و نحوه تکمیل فرم‌ها با استفاده از تبلت به صورت نظری و عملی به تمامی رده‌های مسئول اجرای سرشماری بوده است تا از بروز خطاهای ناشی از درک یا برداشت نادرست از تعاریف و مفاهیم و دستورالعمل‌های مورد نظر جلوگیری شود. علاوه بر تهیه محتوای مواد آموزشی نظیر راهنماهای متنوع و متعدد، فیلم و اسلایدهای آموزشی، دوره‌های ذیل توسط مدرسان مرکز آمار ایران برای ۴۲۴ نفر آموزش گیرنده برگزار شد:

- کارگاه آموزشی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به مدرسان، ناظران و رده‌های مسئول اجرای سرشماری به مدت ۷۵ ساعت؛
- آشنایی با فرم‌ها و سامانه نظارت سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به صورت حضوری به مدت ۴ ساعت؛
- ماژول نقشه و سامانه تحت وب سیجاد به کارشناسان مسئول نقشه استان‌ها به صورت حضوری به مدت ۱۶ ساعت؛
- حوزه بندی و آماده‌سازی فایل‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به صورت حضوری به مدت ۲۴ ساعت؛
- تبلیغات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به مسئولین تبلیغات به صورت حضوری به مدت ۶ ساعت و
- استفاده از سامانه سیجاد سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به مدرسان و ناظران به صورت حضوری به مدت ۸ ساعت.

هم‌چنین به منظور آموزش دوره‌های مذکور به رده‌های اجرایی سرشماری بیش از ۱۲۰۰ کلاس در استان‌های کشور برگزار شد.

اجرای سرشماری

انجام سرشماری به روش اینترنتی، از روز ۳ مهر تا ۳۰ مهر ماه سال ۱۳۹۵ با مراجعه سرپرست یا مطلع‌ترین عضو خانوار به سامانه ویژه سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵^۱ و تکمیل فرم خانوار صورت گرفت. همچنین روش مصاحبه حضوری از ۱ آبان تا ۳۰ آبان سال ۱۳۹۵ با مراجعه مأموران سرشماری به تک‌تک مکان‌های محل سکونت خانوار و با استفاده از ابزار جدید الکترونیکی (تبلت) انجام شد. مأمور سرشماری موظف بود در این بازه‌ی زمانی پس از تکمیل اطلاعات خانوارها در تبلت خود، فرم‌های تکمیل شده را در سامانه‌ای تحت عنوان سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سامانه سیجاد) بارگذاری کند تا در اختیار مرکز آمار ایران قرار گیرد.

استفاده از فایل پشتیبان

با توجه به محدودیت نیروی انسانی و سایر منابع و زمان محدود برای مراجعه به تمام خانوارها برخی از اطلاعات فردی با استفاده از سایر بانک‌های اطلاعاتی و طی فعالیت‌های دقیق سیستمی برای تسریع در اجرای سرشماری و کاهش کار مأموران در تبلت‌ها قرار داده شد.

طراحی اتاق کنترل سرشماری

تجربیه‌ی سرشماری‌های گذشته آشکار ساخت که پایش مداوم فعالیت‌های سرشماری در حین اجرا و کنترل میزان پیشرفت سرشماری از نظر پوشش و محتوا یکی از ضروریات مهم برای اجرای موفق سرشماری و پرهیز از کم شماری و بی پاسخی است. از این رو کلیه فرم‌های اطلاعاتی لازم برای این کار طراحی و سطوح دسترسی به اطلاعات نیز تعیین گردید. تیم اتاق کنترل در طول اجرای سرشماری با استقرار در ستاد سرشماری کل کشور روند اجرای سرشماری را در مقیاس کلی مورد مراقبت و پایش قرار داده و گزارش‌های آن به صورت روزانه تهیه و ارائه شده است.

نظارت بر اجرای سرشماری

عرصه‌های نظارت سرشماری شامل جذب نیرو، پشتیبانی و تبلیغات، آموزش، عملیات میدانی و بازشماری و نظارت بر تهیه، بهنگام‌سازی و آماده‌سازی نقشه‌های آماری کشور بود. شیوه نظارت در این سرشماری انجام نظارت به دو شیوه درون سازمانی و برون سازمانی بود و که به منظور برنامه‌ریزی نظارتی، دریافت اطلاعات بهنگام و ارایه گزارش به موقع از وضعیت نیروی انسانی و رده‌های اجرایی، وضعیت آموزش، عملیات میدانی، نظارت درون سازمانی و ... در استان‌ها، سه فرم شامل «فرم گزارش‌های آنی در زمینه پشتیبانی، تبلیغات، جذب نیرو، آموزش ... و ارزیابی فعالیت استان‌ها»، «فرم نظارت بر عملیات میدانی»، فرم «اظهار نظر در خصوص اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن» در «سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)» کرده بود و گزارشات روزانه به صورت برخط در اختیار مسئولان ستاد سرشماری کشور قرار می‌گرفت. ناظران سرشماری طی هفت مرحله نظارت با ۱۵۱۵ نفر-روز نظارت ۳۱ استان کشور را مورد پوشش قرار دادند و ۴۰ گزارش روزانه به ستاد سرشماری کشور ارائه شد.

بازشماری سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

در عملیات میدانی سرشماری، همواره نیروی انسانی زیادی درگیر هستند که آموزش و نحوه اجرای آن‌ها از یک‌سو و میزان همکاری و جواب‌دهی پاسخگویان به مأموران سرشماری از سوی دیگر می‌تواند باعث بروز خطاهای مختلف شود. علیرغم تمام تدابیر و تلاش‌ها، بروز این‌گونه خطاها اجتناب‌ناپذیر است. از این‌رو ارزیابی کیفیت سرشماری یک امر لازم و ضروری است که در آن به موضوع ارزیابی پوشش سرشماری پرداخته شود. یکی از روش‌های متداول برای ارزیابی پوشش سرشماری‌ها، بازشماری است.

منظور از بازشماری، شمارش کامل یک نمونه معرف از جامعه سرشماری، مقایسه و مقابله اطلاعات هر واحد آماری در بازشماری و سرشماری است. از نتایج بازشماری می‌توان علاوه بر ارزیابی کیفیت سرشماری، برای شناسایی مشکلات و تلاش برای بهبود کار در سرشماری‌های آتی استفاده کرد. بازشماری سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ نیز با این هدف، طراحی و اجرا شده است. پس از اتمام عملیات میدانی بازشماری، اطلاعات سرشماری و بازشماری با یکدیگر مطابقت داده شد تا بیش‌شماری و کم‌شماری در هر دو

سیستم (سرشماری و بازشماری) مشخص شود. تطابق اطلاعات، از طریق نرم‌افزار مقابله انجام شد که شامل مقابله ماشینی، مقابله چشمی، بازنگری و تحقیق تلفنی است. ادامه فعالیت‌ها که شامل مقابله تلفنی، استخراج نتایج و تهیه گزارش نهایی است، در سال ۱۳۹۶ انجام خواهد شد.

نیازسنجی، تحلیل، طراحی، تولید و پیاده‌سازی، راه‌اندازی و پشتیبانی نرم‌افزارها و سامانه‌های موردنیاز سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

تغییر روش جمع‌آوری داده‌ها در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، از کاغذی به تبلت، ارتقا و پشتیبانی نرم‌افزارهای مورد استفاده را ضروری ساخته است. از این‌رو فعالیت‌هایی به شرح ذیل در این زمینه انجام شد.

نرم‌افزار خطایابی و اصلاح نقشه‌های آماری

با توجه به اینکه در سرشماری‌های قبلی پوشه نقشه به صورت کاغذی تهیه می‌شد فایل‌های رقومی نقشه‌ها فاقد ساختار داخلی بودند که اصطلاحاً مدل اسپاگتی نامیده می‌شود. از آنجایی که در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ نقشه‌ها در تبلت مورد استفاده قرار می‌گیرند لازم است ساختار داخلی نقشه‌ها فاقد هرگونه خطا به ویژه عاری از خطاهای توپولوژیک باشد. نرم‌افزار کنترل خطاها با هدف بررسی انواع خطاهای هندسی، خطاهای توصیفی، خطاهای توپولوژیک بین لایه‌ها جهت مطابقت با فایل جغرافیایی تهیه شده است. هدف اصلی از طراحی این نرم‌افزار تأمین ابزارهای نظارت بر بهنگام‌رسانی و آماده‌سازی نقشه‌های آماری جهت ورود به حوزه‌بندی، سیجاد و پایگاه اطلاعات مکانی است.

نرم‌افزار تهیه نقشه‌های رقومی با فرمت تصویری

در این سرشماری نقشه‌های رقومی با فرمت JPG جایگزین پوشه نقشه‌های سنتی گردید و با توجه به سهولت استفاده، در اختیار رده‌ها اجرایی سرشماری قرار گرفت. به منظور تهیه تصاویر باکیفیت بالا نرم‌افزاری تهیه گردید که نقشه‌ها را از فرمت نرم‌افزار Arc GIS به تصاویر JPG تبدیل می‌کند. البته فرمت خروجی‌ها به غیر از تصویر می‌تواند KML, pdf نیز باشد.

نرم‌افزار تهیه و کنترل فایل جغرافیایی

فهرست عناصر جغرافیایی کشور در مجموعه‌ای به نام فایل جغرافیایی سازماندهی می‌شود که به عنوان چارچوب اجرای سرشماری و آمارگیری‌ها به کار می‌رود. نرم‌افزار مدیریت فایل جغرافیایی برای مدیریت سطوح تقسیماتی کشور به صورت پایگاه داده طراحی شده و در اختیار استان‌ها قرار گرفته است. تغییرات سطوح جغرافیایی استان، شهرستان، بخش، دهستان، شهر، آبادی و بلوکه‌ها شامل ایجاد، حذف، تغییر نام، تغییر کد، انتقال از یک سطح جغرافیایی به سطح دیگر، تبدیل، جذب و ادغام با یک سطح جغرافیایی دیگر و احیا به همان سطح جغرافیایی قبلی، ایجاد حوزه‌بندی و انتساب حوزه به بلوکه‌های شهری می‌باشد. این نرم‌افزار در دو نسخه سرشماری (حاوی حوزه‌های سرشماری) و روستایی (بدون حوزه‌های سرشماری و بلوکه‌ها) عرضه شده است. نسخه شهری حاوی دستورات و ابزارهای مربوط به حوزه‌بندی آماری می‌باشد. هدف از تهیه این نرم‌افزار اعمال تغییرات سطوح جغرافیایی ذکر شده توسط کاربران استانی در یک قالب استاندارد و با یک خروجی خاص به مرکز آمار ایران و استفاده از این فایل برای بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری روستایی و

شهری می‌شد. این نرم‌افزار به صورت ساده و کاربرپسند برای کاربر غیر حرفه‌ای طراحی شده که دارای قابلیت‌ها و کارکردهای بی‌شماری برای مدیریت سطوح تقسیماتی می‌باشد. این نرم‌افزار از سال ۱۳۹۰ برای سرشماری عمومی نفوس و مسکن طراحی و به اجرا در آمد. از آن به بعد برای ارائه فایل جغرافیایی این نرم‌افزار مورد استفاده قرار می‌گیرد. این نرم‌افزار برای سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ توسعه یافته است و اصلاحات زیادی در آن صورت گرفته و ابزارهای جدیدی به آن اضافه شد.

نرم افزار تهیه و کنترل فایل حوزه بندی

یکی از مراحل مهم قبل از شروع سرشماری عمومی نفوس و مسکن حوزه‌بندی می‌باشد. حوزه‌بندی به منظور تعیین محدوده کار مأموران و مشخص شدن سازمان اجرایی سرشماری عمومی نفوس و مسکن انجام می‌گیرد. هدف از تهیه این نرم‌افزار قدرتمند، رقومی نمودن عملیات سخت حوزه‌بندی نقشه‌ها قبل از اجرای طرح‌ها و سرشماری‌های مختلف می‌باشد.

نرم‌افزار آماده‌سازی نقشه‌ها برای ورود به تبلت

از آنجایی که نقشه‌های آماری در سطح شهر و شهرستان به صورت یکپارچه (seamless) تهیه می‌شوند لازم است پس از انجام عملیات حوزه‌بندی، نقشه هر مأمور به صورت مجزا بر روی تبلت بارگذاری شود برای این منظور نرم‌افزاری تهیه شده است که نقشه‌ها را در سطح حوزه برش داده و آماده انتقال بر روی تبلت می‌نماید. با استفاده از این نرم‌افزار پس از اجرای سرشماری نیز می‌توان نقشه حوزه‌ها را با هم ترکیب نمود و نقشه‌های یکپارچه بعد از سرشماری عمومی نفوس و مسکن را به دست آورد.

نرم افزار پرسشنامه الکترونیکی

تمامی فرم‌های سرشماری در زمینه‌ی فهرست برداری خانوارها و جمع‌آوری اطلاعات و سرویس‌های ذیل، تامین و مورد آزمون قرار گرفت :

- تهیه چارچوب سرشماری و بارگذاری آن در سامانه، انتساب پرسش‌نامه به نمونه‌های چارچوب، جهت تغذیه نرم افزار تبلت؛
- کنترل فایل پشتیبان و تهیه چارچوب و بارگذاری در سامانه؛
- تهیه پرسشنامه الکترونیکی برای جمع‌آوری داده‌ها از خانوارهای معمولی ساکن و گروهی و غایب؛
- تهیه پرسشنامه الکترونیکی برای جمع‌آوری داده‌ها از خانوارهای موسسه‌ای؛
- اتصال کد خانوار غایب به کد آماری خانوار که از طریق سرویس اینترنتی ثبت نام کرده اند؛
- ماژول نقشه نرم افزار سیجاد؛
- تست نرم افزار (فرآیند، قوانین، کارایی)؛
- بررسی کمی داده‌های جمع‌آوری شده و ارجاع به استان‌ها در صورت نیاز تا رفع مشکلات موجود؛
- استخراج اصلاحات جغرافیایی؛
- استخراج فایل‌های ویرایش شده نقشه و
- تهیه دیتابیس نهایی سرشماری.

نرم افزار سامانه اینترنتی جمع آوری داده های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

طراحی پرسشنامه های الکترونیکی و سرویس های ذیل، به همراه راهنماهای مربوط به نحوه ی تکمیل آن و قواعد ویرایشی لازم، تامین شد و مورد آزمون قرار گرفت:

سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

به سامانه سرشماری اینترنتی خوش آمدید

سرشماری بزرگترین و مهمترین فعالیت آماری است که اطلاعات ارزشمندی را برای برنامه ریزی و مدیریت کشور فراهم می کند. لذا از همکاری صمیمانه و صادقانه شما در این طرح ملی که برای پیشرفت و توسعه کشور موثر است، سپاسگزار می شود. طبق قانون مرکز آمار ایران، اطلاعات مربوط به افراد، محرمانه است و فقط به منظور تهیه آمارهای کلی برای برنامه ریزی های مختلف مورد استفاده قرار خواهد گرفت. ستاد سرشماری کشور

از نسخهای جدید مرورگرهای Google Chrome یا Firefox جهت استفاده از سامانه استفاده نمایید.

- ثبت نام اینترنتی (خانوار داوطلب) خود اظهاری؛
- ویرایش اطلاعات، توسط خانوار؛
- سرویس بازیابی کد آماری؛
- سرویس اتصال کد آماری و غایب؛
- ثبت نام اینترنتی (خانوار غایب) و
- ثبت نام تلفنی.

نرم افزار نظارت سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

در راستای ارایه روزانه گزارش های نظارتی به صورت برخط به ستاد سرشماری کشور، سرویس های ذیل تامین شد :

- نظارت بر آموزش سرشماری؛
- نظارت بر گزارشات آنی سرشماری؛
- نظارت بر عملیات میدانی درون سازمانی سرشماری؛
- نظارت بر عملیات میدانی برون سازمانی سرشماری؛
- نظارت بر گزارشات آنی بازشماری؛
- نظارت بر عملیات میدانی درون سازمانی بازشماری؛
- نظارت بر عملیات میدانی برون سازمانی بازشماری و
- نرم افزار گزارش گیری از داده های نظارت.

نرم افزار پرسشنامه الکترونیکی بازشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

طراحی پرسشنامه های الکترونیکی و نمونه های بازشماری از داده های سرشماری و سرویس های ذیل، تامین شد و مورد آزمون قرار گرفت:

- تهیه چارچوب بازشماری و بارگذاری آن در سامانه، انتساب پرسش نامه به نمونه های چارچوب، جهت تغذیه نرم افزار تبلت؛
- کنترل فایل پشتیبان و تهیه چارچوب و بارگذاری در سامانه؛
- تهیه پرسشنامه الکترونیکی برای جمع آوری داده ها از خانوارهای معمولی ساکن و گروهی؛
- تست نرم افزار (فرآیند، قوانین، کارایی)؛
- پشتیبانی و پاسخگویی به مشکلات استان ها از طریق (تالار گفتگو، تماس تلفنی)؛
- بررسی کمی داده های جمع آوری شده و ارجاع به استان ها در صورت نیاز تا رفع مشکلات موجود و
- استخراج دیتابیس نهایی بازشماری جهت ارسال به کمیته بازشماری.

نرم افزار مقابله سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵

در جهت تطابق اطلاعات، داده‌های سرشماری و بازشماری، سرویس‌های ذیل، تامین شد و مورد آزمون قرار گرفت:

- تعیین محدوده ماشینی و دستی (سرشماری و بازشماری)؛
- مقابله ماشینی و
- مقابله چشمی.

نرم افزار اتاق کنترل سرشماری و بازشماری

جهت کنترل فعالیت‌های سرشماری در حین اجرا و میزان پیشرفت روزانه سرشماری، نرم افزار فرم‌های اطلاعاتی تامین و با تعیین سطوح دسترسی به اطلاعات (در مرکز و استان‌ها) مورد استفاده قرار گرفت.

نرم افزار پالایش و تجمیع اطلاعات سرشماری تبلتی و اینترنتی

جهت بررسی اولیه داده‌های سرشماری (اینترنتی، تبلتی) در خصوص کد آماری و غایب، نرم افزارهای ذیل برای داده‌های سرشماری (اینترنتی،

تبلتی) تامین شد:

- پالایش اطلاعات اینترنتی؛
- پالایش اطلاعات تبلتی؛
- تجمیع اطلاعات اینترنتی و تبلتی با استفاده از کد آماری و کد غائب و
- پالایش اطلاعات تجمیع شده.

نرم افزار ادیت و جانمایی اطلاعات سرشماری

در راستای رفع ناسازگاری‌های داده‌ها در مرحله جمع‌آوری و جایگزین نمودن داده‌ها برای ارقام بی‌پاسخ، مطابق الگوریتم نرم افزارهای ذیل، تامین شد:

- اعتبارسنجی داده‌ها از لحاظ موضوعی و
- الگوریتم‌های ادیت و جانمایی.

نرم افزارهای استخراج گزارشات و جداول سرشماری

کاربران آماری همواره تمایل دارند خواسته‌های خود را در قالب جداول آماری دریافت نمایند، در این راستا نرم افزارهای ذیل جهت تولید جداول در دسته بندی‌های متفاوت تامین شد.

- گزارشات مقدماتی از اطلاعات تجمیع شده سرشماری اینترنتی و تبلتی جهت بررسی و تائید اطلاعات؛
- جداول تفصیلی و کلی سرشماری در سطح کل کشور؛
- جداول تفصیلی و کلی سرشماری در سطوح مختلف جغرافیایی بصورت پارامتریک و
- ارقام اطلاعاتی خانواری، فردی و مسکن سرشماری در سطوح مختلف جغرافیایی بصورت پارامتریک.

سایر سامانه‌های کاربردی تامین شده در طول اجرای سرشماری به شرح زیر می باشد :

- سامانه تشخیص کد آماری صحیح و انتساب به استان و شهرستان؛
- سرویس برقراری اتصال مخابرات به داده‌های سرشماری جهت اهدای جایزه ۲ گیگابایت اینترنت رایگان؛
- سامانه جذب نیرو؛
- سامانه مسابقه عکاسی؛
- سامانه مستندات سرشماری؛
- تالار گفتگو؛
- زیر سایت سرشماری عمومی نفوس و مسکن در درگاه ملی آمار؛
- سامانه پیامکی برای اطلاع‌رسانی به رده‌های اجرایی و
- نرم‌افزار تهیه فایل پشتیبان جهت تغذیه در تبلت.

همکاری و هماهنگی با دستگاه‌های اجرایی

تعامل با دستگاه‌های اجرایی کشور و استفاده از ظرفیت‌ها و همکاری آن‌ها در تبلیغات و اجرای سرشماری از جمله :

- سازمان برنامه بودجه کشور و استان‌ها؛
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- وزارت آموزش و پرورش؛
- وزارت کشور؛
- نیروی انتظامی؛
- شهرداری تهران؛
- سازمان ثبت احوال؛
- سازمان صدا و سیما ج ۱۱ و
- سازمان هدفمندی یارانه‌ها .

ویرایش اطلاعات

در سرشماری ۱۳۹۵ فرآیند ویرایش در دو مرحله‌ی حین اجرا و پس از اجرا طراحی و اعمال شده است. هدف از ویرایش حین اجرا فراهم آوردن سازوکارهایی در پرسشنامه‌های الکترونیک (در محیط تبلت و اینترنت) برای احتراز از بی‌پاسخی و ناسازگاری بین اطلاعات گردآوری شده در زمان ورود اطلاع می‌باشد. در ویرایش پس از اجرا نیز فعالیت‌هایی چون جمع‌بندی و پالایش اطلاعات به دست آمده از اینترنت و تبلت، حذف افراد و خانوارهای تکراری، اطمینان از درستی آدرس و مکان خانوار و جمعیت، کاهش بی‌پاسخی‌ها و حذف داده‌های ناسازگار و غیر قابل قبول و جانمایی آن توسط داده‌های معتبر صورت می‌پذیرد.

ارزیابی و انتشار نتایج

هدف از ارزیابی نتایج سرشماری، کنترل داده‌های به دست آمده در سرشماری از نظر سازگاری‌های درونی، هماهنگی با سری زمانی سرشماری‌های گذشته و نیز توافق نسبی با آمارگیری‌های نمونه‌ای و آمارهای ثبتي می‌باشد. پس از تایید نتایج، گام نهایی، جدول‌بندی و خلاصه‌سازی نتایج سرشماری، تهیه شاخص‌ها و نمودارها و انتشار نتایج در اشکال مکتوب و الکترونیک می‌باشد. نتایج اولیه این سرشماری در اسفند ماه این سال جهت استفاده کاربران بر روی درگاه ملی آمار قرار گرفت و نتایج تفصیلی در سال ۱۳۹۶ منتشر خواهد شد.

❖ استخراج نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳

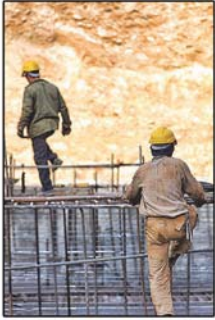
چهارمین سرشماری عمومی کشاورزی با هدف تهیه چارچوب بهره‌برداران کشاورزی و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به فعالیت‌های کشاورزی تمامی بهره‌برداران کشورهای کشاورزی کشور و با استفاده از تبلت در سال ۱۳۹۳ اجرا شده است. در این سرشماری به منظور پوشش کامل سرشماری و کاهش هزینه‌ها، شهرها و آبادی‌های کشور به دو گروه تقسیم شدند. تکمیل پرسشنامه‌های بهره‌برداران در شهرها و آبادی‌هایی که نسبت تعداد بهره‌برداران کشاورزی به تعداد خانوار آن‌ها بیشتر از ۶ درصد بود، از طریق فهرست برداری مکان‌ها، خانوارها و بهره‌برداران کشاورزی در زمان سرشماری انجام شد. فهرست بهره‌برداران شهرها و آبادی‌هایی که نسبت تعداد بهره‌برداران کشاورزی به تعداد خانوار کمتر از ۶ درصد بود از طریق تحقیقات میدانی و مراجعه به منابع اطلاعات محلی قبل از اجرای سرشماری تهیه شد. با اجرای این روش، صرفه‌جویی قابل ملاحظه‌ای در هزینه‌های سرشماری حاصل شد. برآورد هزینه‌ها و مقایسه آن با روش فهرست‌برداری مکان‌ها و خانوارها نشان می‌دهد که با کاهش تعداد مأمور سرشماری در این قبیل شهرها و آبادی‌ها بیش از ۴۰ میلیارد ریال در هزینه‌های مأمور سرشماری، خودرو و تبلت صرفه‌جویی حاصل شد.

در سال ۱۳۹۵ نتایج این سرشماری در قالب دو نشریه جداگانه منتشر شد. نشریات نتایج تفصیلی استانی (۳۱ نشریه) به صورت کاغذی و نشریه شناسنامه دهستانی که حاوی اطلاعات کلیه آبادی‌های کشور در سطوح جغرافیایی مختلف (کل کشور، استان، شهرستان و دهستان) است به صورت الکترونیکی انتشار یافت. لازم به ذکر است انتشار نشریه تفصیلی کل کشور (به صورت کاغذی) و انتشار الکترونیکی نتایج استانی، در سال ۱۳۹۴ انجام شده بود.

❖ آمارگیری‌های نمونه‌ای

در چارچوب برنامه ملی آمار کشور، به منظور تولید آمار در بخش‌های مختلف اقتصادی، صنعت، معدن، کشاورزی، بازرگانی، خدمات، مسکن و خانوار، بیش از ۳۸ آمارگیری نمونه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات انجام شد. همچنین با تأکید رئیس محترم مرکز، به منظور کاهش هزینه‌های اجرا و تسریع در استخراج نتایج، در اجرای برخی از آمارگیری‌ها تبلت جایگزین پرسشنامه‌های فیزیکی شده است. نتایج این آمارگیری‌ها در قالب نشریه و نیز از طریق درگاه ملی آمار قابل دسترسی می‌باشد. عناوین و خلاصه اطلاعات هر یک از آمارگیری‌های اجرا شده در سال ۱۳۹۴ به شرح زیر است:

آمارگیری از نیروی کار

برنامه‌ریزی، ارزیابی و تحلیل سیاست‌های اقتصادی کشور در زمینه بازار کار، اجرای آمارگیری نیروی کار را ضروری می‌سازد. هدف کلی از اجرای این آمارگیری، شناخت ساختار و وضعیت جاری نیروی کار و تغییرات آن است. این هدف از طریق «برآورد فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار»، «برآورد سالانه جمعیت‌های نیروی کار در سطح کل کشور و استان‌ها»، «برآورد تغییرات فصلی و سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح کل کشور» و همچنین «برآورد تغییرات سالانه شاخص‌های نیروی کار در سطح استان‌ها» تأمین می‌شود. برای اجرای این آمارگیری به ۲۳۹ هزار خانوار نمونه مراجعه و از طریق مصاحبه با خانوار و تکمیل پرسشنامه الکترونیکی و با استفاده از تبلت، اطلاعات مربوط به وضعیت اشتغال افراد ۱۰ ساله و بیش‌تر جمع‌آوری می‌شود. نتایج این آمارگیری علاوه بر تأمین نیازهای بخش برنامه‌ریزی کشور در زمینه بازار کار، برای تعیین جایگاه کشور بین سایر کشورهای جهان، مورد استفاده قرار می‌گیرد. اجرای این آمارگیری به صورت فصلی و انتشار نتایج آن به صورت فصلی و سالانه است.

آمارگیری از «هزینه و درآمد خانوارهای شهری» و «هزینه و درآمد خانوارهای روستایی»

نتایج این آمارگیری‌ها در بررسی الگوی مصرفی خانوارهای شهری و روستایی، مطالعه روند مصرف کالاها و خدمات، ارزیابی آثار سیاست‌های اقتصادی در زمینه تأمین عدالت اجتماعی، بررسی توزیع درآمد و امکانات و تسهیلات خانوارها، مطالعه روابط متقابل ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی خانوارها، فراهم آوردن امکان بررسی خانوارهای زیر خط فقر کاربرد دارد. علاوه بر آن، نقش مهم نتایج این آمارگیری‌ها در تأمین اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی و منطقه‌ای، بررسی‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی-اجتماعی کشور تأکید بر اهمیت زیاد آنها دارد. نتایج این آمارگیری‌ها در تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و پژوهش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مورد استفاده سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران کشور قرار می‌گیرد. برای اجرای این آمارگیری‌ها به حدود ۴۰ هزار خانوار مراجعه و از طریق مصاحبه با خانوار و تکمیل پرسشنامه، اطلاعات مربوط به خصوصیات اجتماعی-اقتصادی خانوار، هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی و درآمد خانوار جمع‌آوری می‌شود. در این آمارگیری‌ها، اندازه نمونه با در نظر گرفتن خطای نسبی کمتر از ۱۰ درصد یا ضریب تغییرات کمتر از ۵ درصد، به‌گونه‌ای بهینه شده است که متوسط هزینه‌های کل، متوسط هزینه‌های خوراکی و دخانی، متوسط هزینه‌های غیرخوراکی و درآمد خانوارها با دقت بالا قابل برآورد باشد. همچنین همراه با ارائه نتایج آمارگیری، «ضریب تغییرات» برآورد انواع هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی و درآمد خانوارها محاسبه و ارائه می‌شود. به این ترتیب کاربران نتایج می‌توانند با محاسبه بازه اطمینان برآوردها، در مورد استفاده یا عدم استفاده از آنها، آگاهانه تصمیم‌گیری کنند. هر سال تغییرات مورد نیاز در راستای بهبود طراحی و

اجرای آمارگیری، پس از مطالعات و بررسی‌های لازم و تطبیق با استانداردها و توصیه‌های بین‌المللی، توسط کارشناسان مربوطه اعمال می‌شود.

با اجرایی نمودن فرآیند بررسی و اصلاح داده‌های پرت در نرم‌افزار آمارگیری و توسط کارشناسان استانی، امکان استفاده از اطلاعات فصلی آمارگیری هزینه و درآمد خانوار در محاسبه رشد ناخالص ملی فصلی (حدود ۶۰ درصد اطلاعات مورد نیاز آن از آمارگیری هزینه و درآمد خانوار استخراج می‌شود) در پایان هر فصل فراهم و با توجه به استخراج نتایج به صورت فصلی، تهیه حساب‌های زودرس امکان‌پذیر شد.

آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر

هدف اصلی از طراحی و اجرای این آمارگیری، تهیه زمینه اطلاعاتی مناسب از ویژگی‌های کارگاه‌های صنعتی، جهت برنامه‌ریزی توسعه صنعتی، اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه صنعتی و اعمال سیاست‌های اقتصادی است. آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر از سال ۱۳۵۱ به صورت سالانه بجز سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ در سراسر کشور اجرا شده است. در سال ۱۳۹۵ چهل و سومین دوره آمارگیری مذکور با مراجعه به حدود ۲۱۰۰۰ کارگاه صنعتی در سراسر کشور اجرا شده است. ذکر این نکته ضروری است که جمع‌آوری اطلاعات هر سال، پس از نهایی شدن حساب‌های مالی کارگاه‌های صنعتی امکان‌پذیر خواهد بود، از این‌رو در این طرح، اطلاعات یک سال قبل (سال ۱۳۹۴) جمع‌آوری شده است.

آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور

هدف اصلی از طراحی و اجرای این آمارگیری، تهیه اطلاعات جامع و بهنگام از ویژگی‌های معادن در حال بهره‌برداری کشور، برای برنامه‌ریزی توسعه، اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه در بخش معدن می‌باشد. در آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور سال ۱۳۹۵ تمامی معادن متشکل کشور که در سال ۱۳۹۴ در حال بهره‌برداری بوده‌اند (بجز معادن شن و ماسه) سرشماری و معادن شن و ماسه به روش نمونه‌ای مورد آمارگیری قرار گرفته‌اند. از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷ همه‌ساله بخشی از معادن با عنوان «معادن منتخب» مورد آمارگیری قرار گرفته است و نتایج آن در نشریه‌های جداگانه‌ای منتشر شده است. در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ « طرح آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی» به اجرا درآمد و از سال ۱۳۶۷ تا کنون به استثنای سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴ آمارگیری از معادن کشور به‌طور سالانه انجام شده است.

آمارگیری از مصرف حامل‌های انرژی و ویژگی‌های محیط زیستی خانوارهای شهری

طرح آمارگیری از مقدار مصرف حامل‌های انرژی در نقاط شهری کشور در سال ۱۳۹۰ برای اولین بار به اجرا درآمد. در سال ۱۳۹۵ نظر به اهمیت محیط زیست و جایگاه این بخش به عنوان محورهای اصلی توسعه پایدار، پرسش‌های مرتبط با ویژگی‌های محیط زیستی به طرح افزوده شد و با ادغام طرح مذکور با طرح آمارگیری از ویژگی‌های محیط زیستی خانوار، تحت عنوان طرح آمارگیری از «مصرف حامل‌های انرژی و ویژگی‌های محیط زیستی خانوارهای شهری-۱۳۹۵» در مرداد ماه اجرا شد.

هدف کلی از اجرای این طرح، برآورد مقدار مصرف انرژی خانوارها به تفکیک استان و طبقه‌های درآمدی در نقاط شهری کشور، بررسی رفتارهای محیط‌زیستی خانوارها، پسماند و فاضلاب، آب و حمل و نقل است. در این طرح مأمور آمارگیری اطلاعاتی در خصوص مشخصات واحد مسکونی و وسایل نقلیه، مقدار و ویژگی‌های پسماند و پساب، آب، مقدار استفاده از کودها و آفت‌کش‌ها، امکانات و تجهیزات خانوار، امکانات و تجهیزات گرمایشی، سرمایشی، روشنایی و مشخصات عمومی اعضای خانوار از خانوارهای شهری کشور اخذ می‌کند.

آمارگیری برخورداری خانوارها و استفاده افراد از فناوری اطلاعات و ارتباطات

مرکز آمار ایران دو بار طرح آمارگیری از کاربران اینترنت در خانوارهای کشور را در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۹ به اجرا درآورده است. این طرح در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ با عنوان جدید مورد اشاره در بالا به سفارش «سازمان فناوری اطلاعات ایران» به عنوان مسئول تدوین نظام پایش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور و با همکاری «پژوهشکده آمار» تهیه و اجرا شد. بر اساس این طرح، برخورداری خانوارها و استفاده‌ی افراد کشور از فناوری اطلاعات و ارتباطات در ۳ ماه قبل از زمان آمارگیری مطابق با شاخص‌های ۱۹ گانه‌ی مورد نظر «اتحادیه مخابرات بین‌المللی»^۱ (ITU) برای دستیابی به مقایسات بین‌المللی مورد پرسش قرار گرفت.

هدف کلی از اجرای این طرح، برآورد نیاز کشور به منظور محاسبه ضریب نفوذ اینترنت در سال ۱۳۹۴ بوده و اهداف تفصیلی آن عبارت بودند از:

- مشخصات عمومی اعضای خانوار (شامل سن، جنس، سواد، مدرک تحصیلی، فعالیت و شغل)؛
- محل استفاده افراد از اینترنت در ۳ ماه گذشته؛
- تناوب استفاده افراد از اینترنت در ۳ ماه گذشته؛
- نوع استفاده از اینترنت؛
- نحوه‌ی دسترسی به اینترنت در محل سکونت؛
- وضعیت استفاده‌ی افراد از تلفن همراه و رایانه و
- وضعیت دسترسی خانوار به تلفن، رایانه، اینترنت، رادیو و تلویزیون در محل سکونت.

این آمارگیری در بهمن ماه ۱۳۹۴ با مراجعه‌ی مأموران آمارگیری به تعداد ۲۴۶۶۷ خانوار در سراسر کشور اجرا گردید و مراحل استخراج و انتشار آن در سال ۱۳۹۵ انجام شده است.

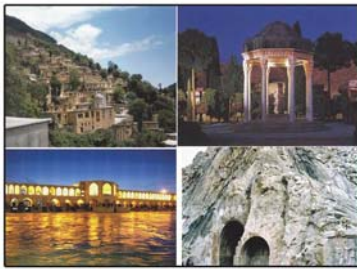
^۱ . International Telecommunication Union

آمارگیری از «دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی»، «کرایه ماشین آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی»

و «قیمت مصالح ساختمانی»

سه آمارگیری نمونه‌ای فوق، اولین بار در سال ۱۳۶۵ توسط مرکز آمار ایران تهیه و در همه استان‌های کشور به صورت فصلی اجرا و نتایج آن به صورت نشریه‌های شش‌ماهه و سالانه منتشر شده است. هدف از اجرای این آمارگیری‌ها، برآورد هزینه طرح‌های عمرانی و پرداخت هزینه آن‌ها، بررسی روند تغییر قیمت‌ها و عوامل مؤثر بر افزایش آنها به منظور کنترل قیمت‌ها است. این آمارگیری‌ها از نیمه اول سال ۱۳۷۴ تا کنون به صورت شش‌ماهه در سطح شهرستان در حال اجرا است. جمع‌آوری اطلاعات دو آمارگیری نمونه‌ای از «دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی» و «کرایه ماشین آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی» از طریق اینترنت و اطلاعات آمارگیری نمونه‌ای از «قیمت مصالح ساختمانی» از طریق مصاحبه و با استفاده از دستگاه تبلت صورت می‌گیرد. نتایج حاصل از این آمارگیری‌ها، شش‌ماه یک‌بار منتشر می‌شود.

آمارگیری از گردشگران ملی

هدف کلی از اجرای این طرح تهیه آمار و اطلاعات مربوط به گردشگری خانوارهای کشور است. در سال ۱۳۸۷ به دلیل فقدان آمارهای رسمی قابل اعتماد در زمینه گردشگری از یک سو و نیاز برنامه‌ریزان از سوی دیگر، اولین اجرای این طرح صورت گرفت. در این طرح با مراجعه به خانوارهای نمونه و مصاحبه با افراد مطلع، اطلاعاتی در مورد ویژگی‌های سفر از جمله تعداد سفر، نوع سفر (با اقامت شبانه و بدون اقامت شبانه)، هدف اصلی سفر (دیدار بستگان و دوستان، گردش و تفریح، درمان، آموزش، زیارت و ...)، نوع اقامتگاه گردشگران (منزل بستگان و آشنایان، اقامتگاه‌های عمومی، چادر و کمپ شخصی و ...)، هزینه‌های سفر و ... جمع‌آوری می‌شود. این طرح در سال ۱۳۸۷ در چهار مرحله، (بهار، تابستان، پاییز و زمستان) و در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ در دو مرحله برای دو فصل بهار و تابستان اجرا شده است و در سال ۱۳۹۵ این طرح فصل بهار انجام شد.

آمارگیری از فعالیت‌های تحقیق و توسعه

طرح آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه توسط مرکز آمار ایران به منظور سنجش و اندازه‌گیری شاخص‌های علم و فناوری از سال ۱۳۷۶ به صورت هر دو سال یک بار و از سال ۱۳۸۸ به صورت سالیانه اجرا شده است. این طرح در دی ماه سال ۱۳۹۵ با مراجعه به مراکز و مؤسسات تحقیقاتی، کارگاه‌های صنعتی ۵۰ نفر کارکن و بیش‌تر دارای بخش تحقیق و توسعه و دانشگاه‌ها (بعجز دانشگاه‌های علمی کاربردی)، به اجرا درآمد.

هدف از اجرای این طرح به دست آوردن اطلاعات مربوط به تعداد محققان، تعداد پروژه‌های تحقیقاتی به تفکیک نوع پروژه و وضعیت اجرا، هزینه‌های تحقیق و توسعه و ارزش سرمایه‌گذاری در این بخش برای تأمین نیازهای برنامه‌ریزان است. نتایج حاصل از اجرای طرح در سطح استان و به طور سالانه منتشر می‌شود و در تدوین گزارش‌های ملی از سوی مراجع زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی؛
- شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

ارزیابی فرهنگ آماری کاربران

شناخت فرهنگ آماری کاربران نتایج طرح‌ها و سرشماری‌های مرکز آمار ایران در یک دوره زمانی و نیز اطلاع از چگونگی بینش و میزان اعتماد کاربران از جمله ضروریات و فعالیت‌های این مرکز می‌باشد. اطلاع مذکور، نقشه راه مرکز آمار ایران را برای اقدامات آتی و انجام وظایف محوله فراهم خواهد ساخت. اطلاع از نگاه کاربران در خصوص حضور و فعالیت این مرکز، امکان همکاری مناسب و دو جانبه را فراهم می‌کند. همچنین ایجاد اعتماد برای دریافت پاسخ‌های صحیح از پاسخ‌دهندگان و اطلاعات صحیح از کاربران جزو ارکان فعالیت‌های آماری است، که در این طرح ارزیابی می‌شد. در این راستا نظرسنجی ارزیابی فرهنگ آماری کاربران با مطالعه منابع داخلی و خارجی به دو صورت کتابخانه‌ای و اینترنتی در سال ۱۳۹۵ به اجرا درآمد.

آمارگیری از کارگاه‌های جامع بازرگانی و خدمات

این آمارگیری با گنجاندن بیش از ۳۰ کد دو رقمی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی رشته فعالیت‌های اقتصادی^۱ در سال ۱۳۹۵ به اجرا در آمده است. هدف آن بررسی خلأهای آماری در بخش‌های مرتبط با فعالیت‌های خدمات، فرهنگی و بازرگانی و گنجاندن سؤالات مربوطه در پرسشنامه‌ها جهت دستیابی به اطلاعات و آمار مورد نیاز، بروز کردن سیستم و رفع خلأهای آماری این بخش‌ها می‌باشد. به دلیل فقدان وجود طرحی جامع در این خصوص، ارزیابی عملکرد برنامه‌ها در زمینه‌های بازرگانی، فرهنگی و خدمات انجام نمی‌گرفت. بنابراین لازم بود سری زمانی منظمی از طرح جامع به صورت دو سال یکبار تهیه گردد، تا بتوان تحلیل‌های لازم را در این زمینه انجام داد و همچنین در برنامه‌ریزی‌های مختلف و نیز سنجش شاخص‌های بهره‌وری در این رابطه معیار عمل قرار گیرد. خروجی‌های این آمارگیری شامل دستیابی به ارزش افزوده، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، تعداد کارکنان و جبران خدمات، شاخص‌های فناوری اطلاعات و برخی از شاخص‌های اختصاصی در حوزه‌های مختلف می‌باشد. این طرح به منظور آزمایش برای اولین بار در سال ۱۳۹۵ نیز اجرا شد، لیکن بعد از اجرای سال ۱۳۹۵ مقرر شد تا دوره‌های اجرایی آمارگیری دوسال یکبار باشد.

^۱ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC)

آمارگیری از دامداری

فعالیت پرورش دام به عنوان منبع تولید گوشت قرمز و فرآورده‌های لبنی نقش اساسی در تامین پروتئین حیوان مورد نیاز جامعه ایفا می‌کند، بر این اساس به عنوان یکی از زیربخش‌های بسیار با اهمیت بخش کشاورزی محسوب می‌شود. این فعالیت نزدیک به ۳۰ درصد از ارزش افزوده بخش کشاورزی بر اساس قیمت‌های جاری را به خود اختصاص می‌دهد. علاوه بر این تولیدات این زیر بخش به عنوان ماده اولیه تامین کننده نیاز صنایع کشور از جمله صنایع لبنی، چرم و نساجی است. به رغم اهمیت فعالیت دامپروری، متأسفانه خلأهای آماری زیادی در این زمینه وجود دارد. جامعه دامپروری ایران در قالب میلیون‌ها واحد دامداری در اقصی نقاط کشور پراکنده است و غالباً به صورت سنتی و در چارچوب اقتصاد معیشتی خانوارهای روستایی، فعالیت می‌کند. با توجه به وسعت و پراکندگی واحدهای دامداری کشور، آمارگیری پیچیده دو مرحله‌ای در مرکز آمار ایران با هدف برآورد اطلاعات آماری مورد نیاز از فعالیت دامپروری برای زمان آماری مورد نظر در سطح استان‌های کشور تهیه و در انتهای سال ۱۳۹۳ اجرا شد. مراحل داده‌آمایی، ادیت موضوعی، بررسی فایل و استخراج جداول بدون ضریب در سال ۱۳۹۴ انجام شد. پس از انجام اصلاحات لازم و تأیید فایل داده‌ها و تعیین ضرایب در سال ۱۳۹۵، جداول با ضریب طرح استخراج شد و به دنبال انجام بررسی‌های فنی و تطبیق اطلاعات بدست آمده با سایر منابع و اطمینان از صحت اطلاعات، نتایج طرح در سال ۱۳۹۵ در دسترس کاربران قرار گرفت.

آمارگیری از گاوداری‌های صنعتی کشور

در حالی که حدود یک سوم تعداد گاو و گوساله موجود در دامداری‌های کشور در گاوداری‌های صنعتی نگهداری می‌شوند، حدود ۶۵ درصد از شیر و نیمی از گوشت گوساله کشور از طریق این گاوداری‌ها تأمین می‌شود. با توجه به راندمان بالای فعالیت پرورش گاو در گاوداری‌های صنعتی، رویکرد برنامه‌های توسعه امور دام کشور نیز به سمتی است که دامداران را به پرورش گاو و گوساله به شیوه صنعتی تشویق و هدایت می‌کند. آمارگیری از گاوداری‌های صنعتی کشور در تابستان سال ۱۳۹۵ با هدف گردآوری اطلاعات جامع از این فعالیت و برآورد نیاز برنامه‌ریزان بخش‌های کشاورزی و حساب‌های اقتصادی، به شیوه نمونه‌گیری انجام و اطلاعات طرح در ابتدای زمستان سال ۱۳۹۵ منتشر شد و در اختیار کاربران قرار گرفت.

آمارگیری از آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور

طرح آمارگیری آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور از سال ۱۳۴۷ تا کنون همه ساله توسط مرکز آمار ایران اجرا و نتایج آن منتشر شده است. هدف از اجرای این آمارگیری جمع‌آوری و ارائه آمار و اطلاعات ضروری برای برنامه‌ریزی، سیاستگذاری، تحقیق، کنترل و هدایت عملیات اجرایی در زمینه فعالیت کشتار دام در کشتارگاه‌های کشور است. اطلاعات آماری به‌دست آمده به منظور محاسبه عرضه

سرانه گوشت قرمز، تخمین برخی از اقلام آماری مرتبط با کشتار دام از قبیل پوست، روده و ...، تأمین نیازهای آماری حساب‌های اقتصادی و وضعیت مراتع کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. داده‌های این آمارگیری، ماهانه از طریق ارسال پرسشنامه به تمامی کشتارگاه‌های رسمی تحت پوشش شبکه دامپزشکی کشور جمع‌آوری می‌گردد و نتایج حاصل از آن به‌طور سالانه منتشر می‌شود. از ویژگی‌های مهم آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور، استمرار و سرعت انجام مراحل جمع‌آوری و استخراج آن است که در نتیجه می‌توان اطلاعات حاصل را خیلی سریع و در فاصله‌های زمانی کوتاه برای برنامه‌ریزی مورد استفاده قرار داد.

آمارگیری از فعالیت‌های باغداری

فعالیت باغداری یکی از زیر بخش‌های بسیار با اهمیت بخش کشاورزی به حساب می‌آید که به‌همراه فعالیت زراعت بیش از ۶۵ درصد ارزش افزوده بخش کشاورزی را تأمین می‌کند. این زیر بخش با توجه به گسترش باغات در چند سال اخیر می‌تواند نقش مهمی در صادرات غیر نفتی داشته باشد که لازمه آن تولید آمار این زیربخش به صورت سالانه می‌باشد. در فعالیت باغداری تولید محصولات دائمی مانند سیب، پرتقال، انگور و خرما در کشور اهمیت زیادی دارد. آمارهای مربوط به این زیر بخش در سال‌های ۱۳۷۱، ۱۳۸۶ و ۱۳۸۹ به روش نمونه‌گیری جمع‌آوری و منتشر شده است. بعد از اجرای سرشماری عمومی کشاورزی در سال ۱۳۹۳ و به‌نگام شدن چارچوب بهره‌برداران دارای فعالیت باغداری، آمارگیری نمونه‌ای از باغداری‌های کشور تهیه و با ۴۱۱۵۰ نمونه در سال ۱۳۹۴ به مرحله اجرا درآمد. در این آمارگیری علاوه بر اطلاعات مهمی مانند تعداد بهره‌برداران دارای فعالیت باغداری، مساحت باغ و قلمستان به تفکیک ساده (تک محصولی) و مخلوط (چند محصولی)، تعداد درختان بارور و نهال به تفکیک محصولات، مقدار تولید محصولات آلبالو، انار، انجیر، انگور، انواع آلو و گوجه، انواع تبریزی و اوکالیپتوس، بادام، پرتقال، پسته، چای، خرما، زردآلو، قیسی، زیتون، سیب، گردو، گلابی، گیلاس، نارنگی و هلو، شلیل و شفتالو، ویژگی‌های جنس، سن، سواد و شغل اصلی بهره‌برداران دارای فعالیت باغداری، متوسط تعداد روز کار، متوسط ساعات کار در فصول مختلف، ارزش سرمایه‌گذاری بهره‌برداران دارای فعالیت باغداری، برآورد نهاده‌های مصرف شده مانند کود، سم، نهال و ... جمع‌آوری شده است که نتایج آن در مهر ماه سال ۱۳۹۵ استخراج و منتشر شده است.

سرشماری از مؤسسات پرورش مرغ مادر کشور

صنعت مرغداری در ایران از شش فعالیت اصلی، پرورش مرغ لاین، پرورش مرغ اجداد، پرورش مرغ مادر، تولید جوجه یک‌روزه، پرورش مرغ تخم‌گذار، پرورش مرغ گوشتی و یک فعالیت جنبی پرورش پولات تشکیل شده است، از بین فعالیت‌های یاد شده فعالیت‌های مؤسسات پرورش مرغ مادر و مؤسسات جوجه‌کشی از جمله فعالیت‌های اصلی در صنعت پرورش طیور کشور است که دارای اهمیت و نقش مهمی در تولید تخم نطفه‌دار و جوجه یک‌روزه مورد نیاز مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی و تخم‌گذار ایفا می‌کند.

سرشماری از مؤسسات پرورش مرغ مادر در مردادماه سال ۱۳۹۵ توسط مرکز آمار ایران و با هدف بهنگام نمودن چارچوب این مؤسسات و همچنین جمع‌آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز کاربران انجام شد. برای اجرای این طرح از اطلاعات چارچوبی به دست آمده از سرشماری واحدهای مذکور که در سال ۱۳۸۵ بهنگام شده است، به عنوان چارچوب اولیه استفاده شد. نتایج سرشماری از مؤسسات پرورش مرغ مادر در اسفندماه سال ۱۳۹۵ از مسیر درگاه مرکز آمار ایران در دسترس کاربران قرار گرفت.

سرشماری از مؤسسات موسسات جوجه کشی کشور

سرشماری از مؤسسات جوجه کشی در مردادماه سال ۱۳۹۵ توسط مرکز آمار ایران و با هدف بهنگام نمودن چارچوب این مؤسسات و همچنین جمع‌آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز کاربران انجام شد. برای اجرای این طرح از اطلاعات چارچوبی به دست آمده از سرشماری واحدهای مذکور که در سال ۱۳۸۵ بهنگام شده است، استفاده به عمل آمد. نتایج سرشماری از مؤسسات جوجه کشی در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ از مسیر درگاه مرکز آمار ایران در دسترس کاربران قرار گرفت.

آمارگیری پنج‌گانه حمل‌ونقل و خدمات پشتیبانی

مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، پنج طرح آمارگیری زیر را با هدف کلی تأمین داده‌های مورد نیاز تهیه حساب‌های ملی و منطقه‌ای سال ۱۳۹۴ بخش حمل و نقل تهیه و اجرا کرد:

۱. طرح آمارگیری از شرکت‌ها و مؤسسات باربری - ۱۳۹۵؛
۲. طرح آمارگیری از شرکت‌ها و مؤسسات مسافربری - ۱۳۹۵؛
۳. طرح آمارگیری از مؤسسات کرایه اتومبیل و آژانس‌های تاکسی تلفنی - ۱۳۹۵؛
۴. طرح آمارگیری از فعالیتهای کمکی حمل و نقل آبی - ۱۳۹۵ و
۵. طرح آمارگیری از فعالیتهای کمکی حمل و نقل هوایی، گشت‌های مسافرتی و کاروان‌های زیارتی - ۱۳۹۵.

اهداف تفصیلی این طرح‌ها عبارت‌اند از:

- تعیین مشخصات عمومی کارگاه‌ها؛
- برآورد ارقام عملکردی کارگاه‌ها؛
- برآورد تعداد کارکنان کارگاه‌ها؛
- برآورد جبران خدمات کارکنان کارگاه‌ها؛
- برآورد ارزش ستانده کارگاه‌ها؛
- برآورد ارزش مصارف واسطه و ساختار هزینه کارگاه‌ها؛
- برآورد ارزش افزوده کارگاه‌ها و
- برآورد تشکیل سرمایه کارگاه‌ها.

این آمارگیری در سال ۱۳۹۵ با مراجعه‌ی مأموران آمارگیری به تعداد ۲۱۱۴۰ کارگاه در سراسر کشور اجرا شده است. در این آمارگیری، اطلاعات یک سال قبل (سال ۱۳۹۴) این کارگاه‌ها جمع‌آوری شده است.

گردآوری اطلاعات «قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور» و «قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران»

هدف از اجرای این طرح، اعلام متوسط قیمت خرید و فروش قطعی و نیز اجاره بهای یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی در سطح مناطق شهرداری شهر تهران و سایر نقاط شهری کشور در هر فصل و سطوح جغرافیایی و دوره‌های زمانی مختلف است. نتایج حاصل از این طرح، اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی در زمینه مسکن را در اختیار برنامه‌ریزان و سیاستگذاران قرار می‌دهد. طی سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۷۰ و ۱۳۸۸-۱۳۸۷ طرح فوق بصورت آمارگیری‌های توسط مرکز آمار ایران و چند سال توسط وزارت مسکن و شهرسازی انجام شد. از سال ۱۳۸۸ شیوه جمع‌آوری اطلاعات تغییر یافته، به گونه‌ای که اطلاعات این طرح از طریق سامانه ثبتی مدیریت املاک و مستغلات کشور کسب می‌شود. نتایج حاصل از اجرای طرح گردآوری اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران به صورت فصلی و نتایج حاصل از اجرای طرح گردآوری اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور، هر شش ماه یک‌بار منتشر می‌شود. از سال ۱۳۹۲ سهم معاملات در سطح استان برای طرح گردآوری «قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور» و در سطح مناطق شهر تهران، برای طرح گردآوری «قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران» و از سال ۱۳۹۴ مساحت زمین برای معاملات زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی و مساحت زیربنای واحد مسکونی و میانگین عمر واحد مسکونی برای معاملات خرید و فروش و اجاره زیربنای مسکونی برای طرح گردآوری «قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران» در سطح مناطق شهر تهران منتشر می‌شود.

گردآوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور

طرح گردآوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور، با هدف اصلی تعیین میزان ساخت‌وساز ساختمان در نقاط شهری کشور و نیز تعیین برخی مشخصات آن‌ها از سال ۱۳۵۸ به اجرا گذاشته شده است. نتایج حاصل از این آمارگیری، نیاز برنامه‌ریزان شهری به آمار و اطلاعات در بخش ساختمان و مسکن را با استفاده از گردآوری برخی اطلاعات ثبت شده در پروانه‌های ساختمانی، تامین می‌کند. پیش از تابستان ۱۳۹۳ اطلاعات پروانه‌های ساختمانی پس از ارسال توسط شهرداری‌ها، در معاونت آمار و اطلاعات سازمان برنامه و بودجه استان‌های کشور، داده‌آمایی و به صورت فایل به مرکز آمار ایران ارسال می‌شد. در تابستان ۱۳۹۳ سامانه جمع‌آوری اطلاعات پروانه‌های ساختمانی در مرکز آمار ایران راه‌اندازی شد که تمامی شهرداری‌های کشور با ورود به این سامانه، اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده در هر ماه را در آن وارد می‌نمایند. دوره انتشار این اطلاعات از سال ۱۳۵۸ سالانه، از سال ۱۳۷۷ تا سال ۱۳۸۸ سالانه و شش‌ماهه و از سال ۱۳۸۹ سالانه، شش‌ماهه و فصلی بوده است. در نشریات فصلی نتایج در سطح استان‌های کشور و در نشریات سالانه و شش‌ماهه نتایج در سطح تمامی شهرهای کشور منتشر می‌شود.

آمارگیری از «قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری»، «قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی» و «اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری»

سه آمارگیری نمونه‌ای فوق به منظور محاسبه شاخص‌های قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری و روستایی و نیز قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری به صورت ماهانه در سطح کشور اجرا می‌شوند. نتایج حاصل در محاسبه نرخ تورم به کار رفته و به صورت ماهانه و سالانه منتشر می‌شود.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده نهادهای ساختمان‌های مسکونی شهر تهران

به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده نهادهای ساختمان‌های مسکونی شهر تهران، این آمارگیری از سال ۱۳۸۸ اجرا شده است. این آمارگیری از شش ماهه دوم سال ۱۳۹۱ به صورت فصلی اجرا می‌شود و از فصل زمستان ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی^۱ انجام شده است. در سال ۱۳۹۵ نتایج شاخص آن از سال ۱۳۹۰ بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ تاکنون تهیه و منتشر شده است.

آمارگیری از قیمت و مقدار تولیدکننده بخش صنعت

آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش صنعت از سال ۱۳۷۴ به منظور تهیه شاخص قیمت مربوط به آن، به صورت ماهانه در ۳۰ استان کشور (بجز استان کهگیلویه و بویراحمد) به طور منظم به اجرا در آمده است. شاخص‌های مربوط به این آمارگیری تا شش ماهه اول سال ۱۳۹۱، به صورت ماهانه و سالانه منتشر شد. پس از آن به دلیل اجرای فصلی آمارگیری، نتایج آن نیز به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است. آمارگیری نمونه‌ای از «مقدار تولیدکننده بخش صنعت» به منظور تأمین نیاز حساب‌های فصلی، از سال ۱۳۸۸ همراه با آمارگیری نمونه‌ای از قیمت تولیدکننده محصولات صنعتی اجرا می‌شود.

آمارگیری از قیمت و مقدار تولیدکننده بخش معدن

در سال ۱۳۸۱ همزمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت موجود، مرکز آمار ایران اقدام به گسترش شاخص‌های قیمت تولیدکننده نمود و شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن را برای اولین بار محاسبه کرد. این آمارگیری در ابتدا فصلی و سپس ماهانه اجرا شد و نتایج آن تا شش ماهه اول سال ۱۳۹۱ به صورت ماهانه منتشر شد. پس از آن به دلیل سیاست‌های اتخاذ شده از سوی مرکز، اجرا به صورت فصلی بوده و شاخص‌های مرتبط به صورت فصلی و نیز سالانه منتشر می‌شوند. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است. همچنین آمارگیری نمونه‌ای از «مقدار تولیدکننده بخش معدن» به منظور تأمین نیاز حساب‌های فصلی، از سال ۱۳۸۸ همراه با آمارگیری نمونه‌ای از قیمت تولیدکننده بخش معدن اجرا می‌شود.

¹ Paperless

آمارگیری از قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور

اجرای این آمارگیری از سال ۱۳۵۳ همراه با اجرای آمارگیری نمونه‌ای از قیمت خرده‌فروشی کالاها و خدمات مورد مصرف خانوارهای روستایی کشور آغاز شد و با توجه به سوابق و تجارب حاصله از چندین سال آمارگیری، از سال ۱۳۸۵ تعداد اقلام آماری محصولات زراعی، باغی و دامی به ۱۲۰، خدمات ماشینی به ۱۱ و خدمات نیروی انسانی به ۱۳ قلم افزایش یافت به گونه‌ای که این آمارگیری با قیمت‌گیری از ۱۴۴ قلم محصول و خدمت کشاورزی به مورد اجرا گذاشته می‌شود. همچنین اجرای آمارگیری، از شش‌ماهه به فصلی تغییر یافت. در سال ۱۳۸۹ مرکز نسبت به اخذ اطلاعات مقادیر تولید محصولاتی که تولید شده ولی به فروش نرسیده‌اند نیز اقدام نمود. در سال ۱۳۹۱ روش جمع‌آوری از کاغذی به الکترونیکی تغییر یافت و از سال ۱۳۹۲، اطلاعات این آمارگیری در سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد) وجود دارد. در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار شاخص قیمت تولیدکننده بخش کشاورزی بر اساس نتایج این آمارگیری بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ محاسبه و نتایج آن برای سال‌های ۱۳۹۰ تاکنون به صورت فصلی منتشر شده است.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور

این آمارگیری از سال ۱۳۸۸ در ۳۰ استان کشور به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی، به صورت فصلی اجرا شده است. آمارگیری یاد شده از سال ۱۳۹۰ به علت جدا شدن استان البرز از تهران، در سطح ۳۱ استان اجرا شده است. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است و شاخص‌های حاصل از نتایج آن به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود.

آمارگیری از قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی کشور

از سال ۱۳۸۱، همزمان با تغییر سال پایه شاخص‌های قیمت، آمارگیری فوق در ۳۰ استان کشور (۳۱ استان از سال ۱۳۹۰) به صورت فصلی اجرا شده است. این آمارگیری از فصل پاییز ۱۳۹۲ به روش الکترونیکی اجرا شده است و شاخص‌های حاصل از نتایج آن به صورت فصلی و سالانه منتشر می‌شود.

جمع‌آوری اطلاعات کالاهای وارداتی

در سال ۱۳۹۵ اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه شاخص قیمت کالاهای وارداتی به صورت ثبتي از گمرک اخذ و شاخص قیمت کالاهای وارداتی بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ به صورت فصلی به تفکیک ارزش دلاری و ریالی از سال ۱۳۹۰ تا کنون محاسبه و منتشر شد.

جمع‌آوری اطلاعات کالاهای صادراتی

در سال ۱۳۹۵ اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه شاخص قیمت کالاهای صادراتی به صورت ثبتي از گمرک اخذ و شاخص قیمت کالاهای صادراتی بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰ به صورت فصلی به تفکیک ارزش دلاری و ریالی از سال ۱۳۹۰ تا کنون محاسبه و منتشر شد.

جمع آوری قیمت تولیدکننده برق کشور

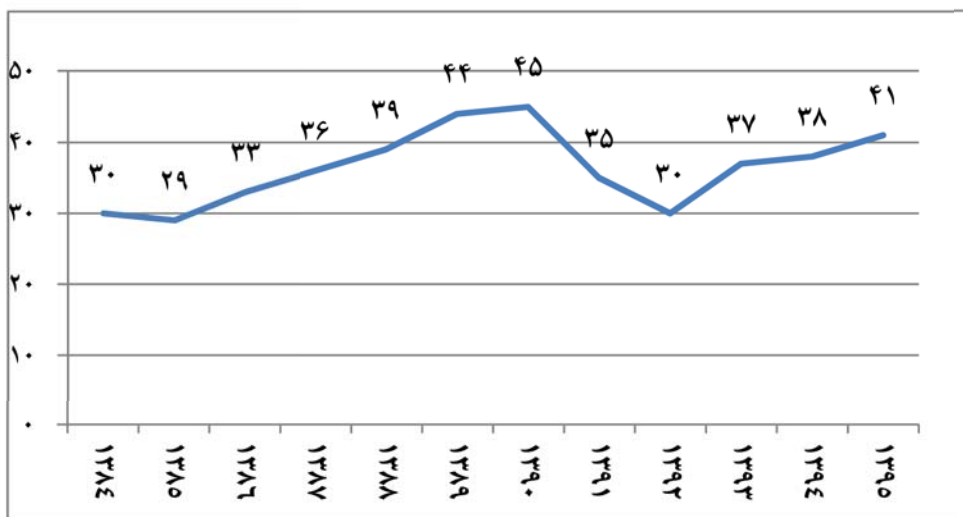
شاخص قیمت تولیدکننده انرژی- برق، تغییرات قیمت برق تولید شده توسط نیروگاه‌ها که به شرکت‌های توزیع برق فروخته شده است را نشان می‌دهد. این شاخص، مهم‌ترین ابزار بررسی عرضه برق و اندازه‌گیری روند قیمت‌ها می‌باشد و کاربردهای گوناگونی از جمله برآورد حساب‌های ملی کشور به قیمت‌های ثابت و ارزیابی برنامه‌های توسعه اقتصادی دارد. هدف از اجرای این آمارگیری، گردآوری اطلاعات آماری در بخش انرژی- برق برای تهیه شاخص قیمت تولیدکننده انرژی است و سابقه اجرایی در کشور نداشته است. از این رو برای اولین بار از ابتدای سال ۱۳۹۵ به صورت فصلی با سال پایه ۱۳۹۰ و با استناد به اطلاعات ثبتی موجود برای سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ منتشر شده است. در حال حاضر شاخص قیمت تولیدکننده چهار فصل و شاخص سالانه سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ منتشر شده است.

جمع آوری اطلاعات (آمارگیری و ثبتی) بخش‌های «خدمات حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات»، «خدمات واسطه‌گری‌های مالی (بیمه)»، «خدمات املاک، مستغلات و سایر فعالیت‌های کسب و کار»، «خدمات سایر فعالیت‌های عمومی، اجتماعی و شخصی» و «خدمات نگهداری و تعمیر وسایل نقلیه موتوری غیر مسافری و لوازم شخصی و خانگی»

آمارگیری‌های فوق به منظور محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده بخش خدمات از سال ۱۳۸۸ به صورت دوره‌های ماهانه در ۳۱ استان کشور به اجرا در آمده‌اند و سپس با در نظر گرفتن برخی ملاحظات از شهریور ماه ۱۳۹۱ اجرای این آمارگیری‌ها به دوره‌های فصلی تغییر یافت. نتایج به دست آمده از اجرای این آمارگیری‌ها به همراه اطلاعات بخش‌های «خدمات آموزش»، «خدمات بهداشت» و «خدمات هتل و رستوران» (با استفاده از نتایج آمارگیری از قیمت کالاها و خدمات شهری)، برای محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات در سطح کشور بر حسب سال پایه ۱۰۰=۱۳۹۰ استفاده شده‌اند. همچنین در برخی کد فعالیت‌ها از اطلاعات ثبتی استفاده می‌شود. بر اساس نتایج این آمارگیری‌ها، «شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات» برای اولین بار در سال ۱۳۹۴ و پس از آن برای سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ محاسبه و منتشر شده است.

نمودار ذیل، روند تغییرات تعداد کل آمارگیری‌های اجرا شده در طی ۱۲ سال گذشته توسط مرکز آمار ایران را نشان می‌دهد.

نمودار ۱_ تعداد آمارگیری‌های اجرا شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۵

❖ تهیه حساب‌های ملی، منطقه‌ای و اقماری

مرکز آمار ایران بر اساس ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران و نیز در راستای اجرای ماده ۵۴ قانون پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر مرجعیت رسمی برای تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی، مسئولیت تهیه حساب‌های ملی، منطقه‌ای و جدول‌های داده-ستانده را به عهده دارد. به منظور حفظ سازگاری تعاریف، مفاهیم و روش‌های محاسباتی مورد استفاده در حساب‌های بخشی و اقماری با حساب‌های اصلی نظام حساب‌های ملی^۱ - ۲۰۰۸، اقدام به تهیه حساب‌های ملی فصلی و حساب اقماری حساب‌های ملی سلامت کرده است. حساب تولید بخش‌های اقتصاد درحوزه روستایی و آمار واردات و صادرات گمرک بر حسب طبقه‌بندی‌های بین‌المللی، در راستای همکاری‌های ملی تهیه و تدوین شده است. در ادامه به فعالیت‌های انجام شده در این زمینه اشاره می‌شود.

حساب‌های ملی سالانه تفصیلی به قیمت‌های جاری و ثابت

هدف از تهیه آمار حساب‌های ملی فراهم‌کردن شاخص‌های اقتصادی کلیدی نظیر محصول ناخالص داخلی^۲، ارزش افزوده رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشد اقتصادی، رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، محصول ناخالص داخلی سرانه، درآمد سرانه، مصرف نهایی خصوصی و دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و ... است که برای ارزیابی عملکرد اقتصادی کشور در یک دوره زمانی یک‌ساله مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز آمار ایران، از سال ۱۳۷۰، سالانه و به طور رسمی، اقدام به انتشار آمارهای مزبور کرده است. نتایج قطعی و تفصیلی حساب‌های ملی سال ۱۳۹۳ به قیمت جاری و ثابت به تفکیک ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی و اجزای تقاضای نهایی تهیه و منتشر شده است.

حساب‌های منطقه‌ای

هدف از تهیه آمار حساب‌های منطقه‌ای، اندازه‌گیری محصول ناخالص داخلی ۳۱ استان^۳ کشور و ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی است. محصول ناخالص داخلی سرانه استان‌ها که از آمار حساب‌های منطقه‌ای قابل محاسبه است یکی از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان توسعه‌یافتگی استان‌ها بوده و ابزار مهمی برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی در سطح استان‌ها به‌شمار می‌رود. اولین نتایج حساب‌های منطقه‌ای ۳۰ استان کشور برای سال ۱۳۷۹ در سال ۱۳۸۲ منتشر شد و از آن به بعد حساب‌های فوق هر ساله با همکاری معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها تهیه و منتشر می‌شود. حساب‌های منطقه‌ای سال ۱۳۹۳ به قیمت جاری برای همه استان‌ها به تفکیک ۷۲ رشته فعالیت تهیه و منتشر شده است.

1. The System of National Accounts (SNA)- 2008

2. Gross Domestic Product (GDP)

3. Gross Regional Domestic Product (GRDP)

حساب‌های ملی فصلی

هدف از تهیه آمار حساب‌های فصلی، اندازه‌گیری محصول ناخالص داخلی، ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی، مصرف نهایی خصوصی، مصرف نهایی دولتی، تشکیل سرمایه ثابت، رشد اقتصادی، رشد ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی و رشد اجزای تقاضای نهایی به صورت فصلی است. تهیه آمارهای حساب‌های فصلی به منظور بررسی آثار سریع سیاست‌گذاری‌های دولت در رشد اقتصادی و رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، ضرورت دارد. حساب‌های ملی فصلی که تا سال ۱۳۸۵ با استفاده از آمار سالانه حساب‌های ملی و شاخص‌های فصلی تهیه می‌شد، برای سال‌های ۱۳۸۶ تاکنون به شیوه‌ای جدید و مستقل از آمار حساب‌های ملی محاسبه گردیده است. بدین ترتیب حساب‌های ملی فصلی تا پاییز ۱۳۹۵ به قیمت‌های ثابت و جاری محاسبه و بر اساس آن نرخ رشد اقتصادی مقدماتی نیز تهیه شده است.

تغییر سال پایه حساب‌های ملی از ۱۳۷۶ به ۱۳۹۰

شاخص‌های مورد استفاده در حساب‌های ملی پس از گذشت ۲۷ سال نیازمند تغییرات پایه‌ای بوده و با توجه به تغییر سال پایه طرح‌های آماری مانند شاخص‌های قیمت مصرف کننده و تولیدکننده، لازم است سال پایه حساب‌های ملی نیز همگام با این تغییرات دچار تغییر گردد. اگرچه در سطح تفصیلی موضوع دلایل متنوعی جهت انجام اصلاحات و تجدید نظر در سال پایه می‌توان ارائه نمود، اما تغییر ساختار اقتصاد به لحاظ تغییر سطح عمومی قیمت‌ها، حذف و اضافه شدن فعالیت‌های قدیم و جدید، تغییر و تکمیل پوشش آماری داده‌ها، تعدیل و بهبود روش‌های محاسباتی، ضرورت سازگاری و هماهنگی با شاخص‌های قیمت مصرف کننده و تولیدکننده مبتنی بر سال پایه جدید و اصلاح طبقه‌بندی‌ها و تعاریف آماری و اقتصادی اقلام مورد محاسبه از دلایل مهم برای تصمیم تغییر سال پایه بوده است. کار محاسبه شاخص‌ها از سال ۱۳۹۵ در دستور کار دفتر حساب‌های اقتصادی قرار گرفت و نتایج سری‌زمانی حساب‌های ملی به قیمت‌های پایه ۱۳۹۰، در تابستان سال ۱۳۹۶ به اتمام رسیده و در اختیار کاربران قرار خواهد گرفت.

محاسبه شاخص مقدار بخش‌های صنعت، معدن و کشاورزی

در راستای تهیه حساب‌های ملی فصلی و بر اساس توصیه‌های بین‌المللی موجود، یکی از بهترین روش‌های تهیه ارزش افزوده به قیمت‌های ثابت، استفاده از شاخص‌های مقدار می‌باشد. نیاز به شاخصی که گویای دقیق تغییرات تولید یک رشته فعالیت باشد از یک سو و عدم دسترسی به اطلاعات تولید به صورت ثبتي از سوی دیگر، همچنین در نظر گرفتن امکانات موجود در مرکز آمار ایران منجر به این شد که از سال ۱۳۸۸، در آمارگیری‌های قیمت تولیدکننده بخش‌های صنعت و معدن و نیز آمارگیری نمونه‌ای از قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور، همزمان آمارگیری از مقدار تولید بخش‌های مذکور نیز گنجانده شود. نتایج حاصل از اطلاعات این آمارگیری‌ها، پس از انجام اصلاحات و تکمیل داده‌های مورد نیاز، مورد محاسبه قرار گرفته و نتایج آن به صورت فصلی تا پاییز ۱۳۹۵ و بر اساس سال پایه ۱۳۹۰، در محاسبه ارزش افزوده فصلی به قیمت‌های ثابت بخش‌های کشاورزی، معدن (بجز استخراج نفت خام و گاز طبیعی) و صنعت مورد استفاده قرار گرفته است.

آمار واردات و صادرات گمرک بر حسب طبقه‌بندی‌های بین‌المللی

آمار تفصیلی سالانه و فصلی واردات و صادرات که برای استفاده در تهیه حساب‌های ملی از گمرک جمهوری اسلامی ایران دریافت می‌شود، بر حسب طبقه‌بندی بین‌المللی نظام هماهنگ شده^۱ تنظیم شده است. آمار فوق برای تأمین نیازهای برخی از دستگاه‌های اجرایی از جمله گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت بر حسب طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی تمامی رشته فعالیت‌های اقتصادی و محوری محصولات^۲ طبقه‌بندی می‌شود. این فعالیت که در گذشته به صورت سالانه برای سال‌های ۱۳۷۸، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ انجام و پس از آن متوقف شده بود در سال ۱۳۸۸ مجدداً آغاز شد و به صورت فصلی برای سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۸ تهیه شد. این فعالیت به صورت مستمر در سال‌های بعد نیز ادامه یافته و در سال ۱۳۹۵ نیز آمار فوق تا پاییز سال ۱۳۹۵ و به تفکیک چهار فصل تهیه و منتشر شده است.

جدول‌های داده - ستانده سال ۱۳۹۰

جدول‌های داده - ستانده به عنوان یک ابزار فنی هم دارای محتوای غنی آماری است و هم به عنوان یک روش، کاربردهای متنوعی در زمینه انواع تحلیل‌های اقتصادی دارد. این جدول‌ها مهم‌ترین وسیله برای تهیه حساب‌های ملی است که خلاصه‌ای از سه روش تولید، تقاضای نهایی و درآمد برای محاسبه محصول ناخالص داخلی را ارائه می‌دهد. نخستین جدول‌های داده - ستانده آماری که توسط مرکز آمار ایران تهیه شد، جدول‌های سال ۱۳۶۵ با ابعاد تفصیلی ۱۷۲ در ۱۷۲ است. جدول‌های بعدی داده - ستانده برای اقتصاد ایران توسط مرکز آمار ایران در سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ تهیه، تدوین و منتشر شد. با توجه به اینکه تهیه جدول‌های داده - ستانده آماری به طور سالانه و با تفصیل زیاد، نیازمند منابع آماری گسترده، مستلزم صرف هزینه و نیروی انسانی زیادی است، معمولاً تهیه این نوع جدول‌ها هر ۱۰ سال یکبار انجام می‌گیرد. مرکز آمار ایران با توجه به اهمیت و نقش جدول‌های داده - ستانده در نظام اقتصادی و تصمیم‌گیری کشور و در راستای انجام وظایف قانونی خود تهیه جدول‌های داده - ستانده سال ۱۳۹۰ را در دستور کار خود داد. مراحل مطالعاتی این فعالیت از سال ۱۳۹۱ آغاز شد و در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به عنوان پیش‌نیاز انجام محاسبات، اطلاعات مورد نیاز با اجرای ۱۰۵ طرح جامع و تفصیلی گردآوری شد. همچنین اطلاعات هزینه و درآمد حدود ۵۰۰ دستگاه دولتی، شرکت و سازمان بزرگ، در تفصیلی‌ترین حد ممکن به شیوه ثبتي جمع‌آوری و مورد بررسی قرار گرفت.

علاوه بر این در سال ۱۳۹۳، بر اساس نیاز اعلام شده توسط برنامه‌ریزان اقتصادی و تهیه‌کنندگان پیش‌نویس برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مرکز تهیه جدول بهنگام‌شده داده - ستانده سال ۱۳۹۰ را در دستور کار خود قرار داد. این جدول به شیوه راس تعدیل شده و با پایه قراردادن جدول داده - ستانده سال ۱۳۸۰، نتایج حساب‌های ملی سال ۱۳۹۰، نتایج برخی از آمارگیری‌های

^۱. Harmonized Commodity Description and Coding System (HS)

^۲. Central Product Classification (CPC) Ver.2

جامع و تفصیلی ویژه داده- ستانده آماری سال ۱۳۹۰، از جمله آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های منتخب که به صورت ثبتي جمع‌آوری شده بود، محاسبه و در اختیار متقاضیان قرار گرفت. لازم به توضیح است جدول مذکور با ابعاد ۷۱ در ۷۱ رشته فعالیت و با فرض تکنولوژی بخش تهیه شده است.

نتایج آمارگیری‌های جامع اجرا شده برای تهیه جدول آماری سال ۱۳۹۰ به صورت اولیه، در سال ۱۳۹۴ پایان یافت. در همین سال علاوه بر استخراج نتایج آمارگیری‌های تفصیلی، روند مطالعات مورد نیاز و محاسبات برای تهیه جدول‌های عرضه و مصرف اولیه، ادامه داشته است. به لحاظ فرآیند طولانی محاسبات تهیه جدول‌های داده_ ستانده، پیش‌بینی می‌شود محاسبات جدول‌های عرضه، مصرف و جدول مقارن در تابستان سال ۱۳۹۶ به اتمام رسیده و در اختیار کاربران قرار خواهد گرفت.

حساب‌های ملی سلامت

حساب‌های تفصیلی بخشی و حساب‌های اقماری حساب‌هایی هستند که در نظام حساب‌های ملی ۱۹۹۳ و ۲۰۰۸، مصوب نهادهای بین‌المللی شامل بخش آمار سازمان ملل^۱، بانک جهانی^۲، صندوق بین‌المللی پول^۳، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۴ در کنار حساب‌های اصلی نظام حساب‌های ملی با هدف ارائه تصویر کامل‌تری از اقتصاد و بخش مرتبط با آن پیش‌بینی شده است.

حساب‌های ملی سلامت یکی از حساب‌های بخشی است که تهیه و تدوین آن، توسط سازمان بهداشت جهانی تأکید شده است تا اطلاعات تفصیلی حاصل از آن ابزار مناسبی را برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بخش سلامت فراهم کند. آمار و اطلاعات مربوط به گردش مالی نظام سلامت که از حساب‌های ملی سلامت حاصل می‌شود، ابزار مهمی را در دسترس قرار می‌دهد که از طریق آن امکان نظارت بر هزینه‌های صرف شده در بخش بهداشت و درمان و نیز امکان لازم برای سنجش و ارزیابی عملکرد بخش بهداشت و درمان و مقایسه آن با کشورهای مختلف فراهم می‌شود و دقت و توانایی سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری برای این بخش افزایش می‌یابد.

در کشور ما، این حساب‌ها برای اولین بار در سال ۱۳۸۰ بنا به درخواست و تأمین اعتبار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، توسط مرکز آمار ایران و با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و منتشر شد. در ادامه تهیه و انتشار حساب‌های مذکور برای سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷، بنا به درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأمین اعتبار این وزارتخانه انجام شد. پس از آن حساب‌های ملی سلامت سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰ در سطح کل کشور، بنا بر درخواست آن وزارتخانه در سال ۱۳۹۳ محاسبه، نهایی شد و نتایج آن در درگاه ملی آمار قرار گرفت. همچنین در سال ۱۳۹۴، حساب‌های ملی سلامت برای سال‌های ۱۳۹۱

^۱.United Nations Statistics Division(UNSD)

^۲.International Bank for Reconstruction and Development(IBRD)

^۳.International Monetary Fund(IMF)

^۴.Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

و ۱۳۹۲، محاسبه شد و در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گرفت. کار محاسبات و انتشار نتایج این حساب در سال ۱۳۹۵ نیز تداوم پیدا کرد و نتایج آن را برای سال ۱۳۹۳ در اختیار وزارتخانه مربوطه قرار گرفت.

حساب تولید بخش‌های اقتصاد در حوزه روستایی

دسترسی به حساب‌های روستایی علاوه بر این که می‌تواند در چاره‌جویی و رفع مشکلات اقتصادی و سیاسی خاص روستاها راهگشا باشد، از طریق فراهم کردن ابزارهای آماری کافی برای بررسی عملکرد اقتصاد روستایی و تحلیل امکانات و پتانسیل‌های روستایی، بستر مناسبی را برای تنظیم و تهیه هرچه دقیق‌تر و مطلوب‌تر سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه روستایی فراهم می‌سازد. از این رو در سال‌های اخیر، مطالعات مربوط به مباحث نظری و الگوهای تهیه آمارهای مورد نیاز در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت، با این هدف که راه را برای تهیه و تدوین حساب‌های روستایی هموار سازد. امضای تفاهم‌نامه همکاری بین معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم نهاد ریاست جمهوری و مرکز آمار ایران از جمله اقداماتی بود که در این راستا و به منظور پاسخگویی به هدف مزبور، در مرداد ماه ۱۳۹۴، صورت پذیرفت. شناسایی و آگاهی از اهمیت و کاربردهای حساب روستایی با توجه به قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، توسط معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم نهاد ریاست جمهوری، سبب شد پیگیری‌های لازم در این زمینه صورت پذیرد و در نتیجه مرکز آمار ایران اقدام به تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی روستا نماید. حساب‌های مذکور در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار برای سال ۱۳۹۲ تهیه شد و در اختیار آن معاونت قرار گرفت. در سال ۱۳۹۵ نیز این فعالیت تداوم پیدا کرد و حساب‌های اقتصاد روستایی برای سال ۱۳۹۳ تهیه و منتشر گردید.

❖ تهیه شاخص قیمت‌ها

شاخص قیمت‌ها، علاوه بر تأمین ابزار ارزیابی سیاست‌های اقتصادی دولت و بانک مرکزی، نیازهای برنامه‌ریزان اقتصادی، سیاستگذاران و پژوهشگران به منظور استفاده در محاسبه نرخ تورم کشور، محاسبه حساب‌های ملی کشور به قیمت ثابت، درآمد واقعی، هزینه واقعی، قدرت خرید پول و ... را نیز برآورده می‌کند. قانون مرکز آمار ایران مصوب سال ۱۳۵۳، تهیه شاخص قیمت‌ها را بر عهده مرکز آمار ایران گذاشته است و این مرکز به منظور اجرای وظیفه قانونی خود، ۲۰ آمارگیری نمونه‌ای و ثبتي را در استان‌های کشور اجرا کرد و با استفاده از نتایج این طرح‌ها، ۱۳ عنوان شاخص در دو گروه عمده شاخص قیمت مصرف‌کننده و شاخص قیمت تولیدکننده همچنین یک عنوان متوسط قیمت را تهیه نمود. جدول زیر عناوین شاخص‌های قیمت به تفکیک سابقه تهیه شاخص و دوره انتشار آن‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۱- شاخص‌های تهیه شده توسط مرکز آمار ایران، سابقه و دوره انتشار

دوره انتشار	سابقه تهیه شاخص	شرح	ردیف	گروه شاخص
ماهانه	۱۳۷۴	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای شهری	۱	شاخص قیمت مصرف‌کننده
ماهانه	۱۳۷۴	شاخص قیمت اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری	۲	
ماهانه	۱۳۶۱	شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای روستایی	۳	
فصلی	۱۳۸۱	شاخص قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی	۱	شاخص قیمت تولیدکننده
فصلی	۱۳۸۸	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی	۲	
فصلی	۱۳۷۵	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت	۳	
فصلی	۱۳۸۱	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن	۴	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت تولیدکننده نهاده‌های ساختمان‌های مسکونی شهر تهران	۵	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت تولیدکننده بخش‌های خدمات	۶	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت تولیدکننده برق کشور	۷	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت کالاهای صادراتی (ثبتی)	۸	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت کالاهای وارداتی (ثبتی)	۹	
فصلی	۱۳۹۰	شاخص قیمت تولیدکننده زراعت، باغداری و دام سنتی	۱۰	
فصلی	۱۳۵۳	متوسط قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی	۱	متوسط قیمت

تغییر سال پایه شاخص قیمت‌ها

تحولاتی چون گسترش شهرها و تحولات صنعتی، تغییر شیوه‌های فناوری، میزان سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی و پیدایش کالاهای جدید در بازار و چگونگی توزیع درآمد موجب می‌گردد رفتار مصرفی خانوارها تغییر کند. به همین دلیل تجدید نظر در نحوه محاسبه شاخص‌های اقتصادی در فواصل زمانی معین ضرورت می‌یابد. سال پایه به گونه‌ای انتخاب می‌شود که کشور از نظر اقتصادی در وضعیت با ثباتی قرار گرفته باشد و نوسانات غیر عادی و شدید قیمت در آن سال روی نداده باشد تا مقایسه قیمت‌ها در سال‌های بعد از آن معنی‌دار باشد. از این‌رو سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه انتخاب و فعالیت‌های مرتبط با آن از سال ۱۳۸۷ آغاز شد. در سال ۱۳۹۴ به دلیل تغییرات شرایط اقتصادی در بازه زمانی کوتاه‌مدت، مرکز آمار تصمیم گرفت سال پایه را هر پنج سال یک‌بار بروز نماید. از این‌رو تغییر سال پایه ۱۳۹۰ به ۱۳۹۵ در دستور کار مرکز قرار گرفت. اهم فعالیت‌های انجام شده در این زمینه عبارتند از:

- بهنگام‌سازی چارچوب آبدی‌های آمارگیری نمونه‌ای از « قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور »
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاهی آمارگیری نمونه‌ای « قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور » بهنگام‌سازی چارچوب کارگاهی آمارگیری نمونه‌ای « قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی »
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاهی و اقلام آمارگیری نمونه‌ای از « قیمت تولیدکننده بخش صنعت »
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاهی آمارگیری نمونه‌ای « قیمت تولیدکننده بخش معدن »
- بهنگام‌سازی چارچوب اقلام آمارگیری نمونه‌ای از « قیمت تولیدکننده بخش معدن »

❖ سایر فعالیت‌های مربوط به تولید آمار

طرح فهرست‌برداری نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری، طراحی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران، طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار، برگزاری سمینارهای آموزشی و توجیهی آمارگیری‌ها، برآورد جمعیت و خانوار، بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری، همکاری و هماهنگی برای تولید شاخص‌های توسعه پایدار، بهنگام‌رسانی فایل جغرافیایی و تعیین محتوای شبکه ملی آمار از جمله فعالیت‌هایی هستند که این مرکز در راستای تولید آمار انجام داده است. در ذیل به اختصار درباره این فعالیت‌ها توضیحاتی ارائه می‌شود.

طرح فهرست‌برداری نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری

نمونه پایه، نمونه‌ای معرف و در مقیاس بزرگ است که پس از اتمام هر سرشماری عمومی نفوس و مسکن، بر مبنای اطلاعات حاصل از آن ساخته می‌شود و در فاصله بین دو سرشماری به منظور انتخاب واحدهای نمونه در آمارگیری‌های خانواری مستمر مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از نمونه پایه می‌تواند منجر به «صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌های مربوط به آماده‌سازی و بهنگام‌سازی چارچوب و نقشه»، «تسهیل در سازمان‌دهی نیروها و اجرای آمارگیری‌ها» و «افزایش انسجام و هماهنگی بین آمارگیری‌ها» شود. در ایران از نمونه پایه برای انتخاب واحدهای نمونه در طرح‌های آمارگیری نیروی کار و آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار استفاده می‌شود. هر ساله به منظور کاهش عدم تکمیل پرسشنامه‌های این دو طرح، بخشی از چارچوب ثانویه که شامل فهرست خانوارها است، از طریق فهرست‌برداری در مناطق شهری، بهنگام می‌شود. در سال جاری نیز مانند سال گذشته، به منظور صرفه‌جویی در هزینه‌های اجرایی، فهرست‌برداری نمونه پایه همزمان با اجرای زمستان آمارگیری نمونه‌ای نیروی کار انجام شد.

پیاده سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران^۱

پس از تصویب کلیات طرح نظام جامع ثبت‌های آماری ایران و احکام مرتبط با آن در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۳ شورای عالی آمار، فازهای اجرایی طرح در مرکز آمار ایران به شرح زیر تهیه و ابلاغ شد:

- فاز اول: مطالعه، برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی؛
- فاز دوم: جمع‌آوری ثبت‌های اداری مورد نیاز؛
- فاز سوم: ایجاد نظام جامع ثبت‌های آماری ایران و
- فاز چهارم: تولید و انتشار آمارهای ثبتی مبنا و بروزرسانی سیستم.

به منظور پیاده سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران مطابق با فازهای فوق، و تشکیل منظم جلساتی برای ایجاد هماهنگی، راهبری و ارائه راهکارهای فنی به دفاتر و دستگاه‌های مرتبط با طرح، ستاد، شورای راهبری و کمیته کارشناسی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران در سطح مرکز آمار ایران با مشارکت معاونت‌ها و دفاتر مرکز تشکیل شد.

همچنین برای اجرای طرح، کمیته‌های زیر متناظر با چهار ثبت پایه با مشارکت دستگاه‌های اجرایی مرتبط تشکیل شده‌است.

- کمیته ثبت جمعیت: محوریت این کمیته بر عهده دفتر جمعیت نیروی کار و سرشماری است.
- کمیته ثبت فعالیت: محوریت این کمیته بر عهده دفتر جمعیت نیروی کار و سرشماری است.
- کمیته ثبت کسب و کار: محوریت این کمیته بر عهده دفتر فرهنگی، بازرگانی و خدمات است.
- کمیته ثبت املاک و مستغلات: محوریت این کمیته بر عهده دفتر صنعت، معدن و زیربنایی است.

اهم فعالیت‌های انجام شده در سال ۱۳۹۵ به شرح زیر است:

- تهیه برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶ با تعیین چهار سرفصل مرتبط با ۴ ثبت اصلی ایران استارز؛
- تشکیل کارگروه آدرس قانونی و برگزاری اولین جلسه آن در محل سازمان برنامه و بودجه؛
- تشکیل کمیته مشترک با شرکت پست ج.ا.ا. و تعیین اهداف بلندمدت و کوتاه مدت در راستای تغذیه ایران استارز؛
- بررسی و تصویب برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۶ ایران استارز در هیات رئیسه مرکز آمار ایران؛
- دریافت بیش از ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ رکورد اطلاعاتی از دستگاه‌های اجرایی؛
- بررسی فایل پایگاه‌های داده مرتبط با سیستم‌های اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی؛
- تهیه و استفاده از فایل پشتیبان سرشماری شامل داده‌های دستگاه‌های اجرایی در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵؛
- تهیه چارچوب تلفیقی کارگاهی بازرگانی و خدمات با استفاده از داده‌های پایگاه اصناف، سازمان امور مالیاتی کشور و شرکت پست ج.ا.ا. شامل ۵,۹۴۵,۵۰۹ رکورد؛
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های صنعتی کشور با استفاده از داده‌های دستگاه‌های اجرایی؛
- استفاده از چارچوب‌های ثبتی دستگاه‌های اجرایی در اجرای طرح‌های آمارگیری؛

¹.IRANSTARS

- اتمام فاز اول اتصال کدپستی به نقشه‌های آماری مرکز آمار ایران؛
- تشکیل تعداد ۷ جلسه مشترک کارشناسی و ستاد ایران استارز؛
- تهیه مدل داده و یکسان سازی منابع داده‌ای مختلف؛
- بررسی سیستم‌ها و ارائه گزارش آن به ستاد ایران استارز به شرح جدول زیر:

- سامانه املاک و مستغلات؛
- اتصال کدپستی به نقشه‌های آماری مرکز آمار؛
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های صنعتی؛
- ساماندهی اطلاعات آبادی‌های کشور؛
- پرونده سلامت وزارت بهداشت؛
- آدرس قانونی؛
- کدگذاری ISIC فایل‌های دستگاه‌های اجرایی؛
- ساماندهی فایل‌های دریافت شده از سازمان ثبت احوال؛
- بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۶؛
- سامانه تولید محصولات عمده؛
- تهیه سری‌زمانی سالنامه‌های آماری کشور؛
- بررسی نحوه اتصال شماره ملی و کدپستی به قبوض برق؛
- فایل‌های دریافت شده از سازمان نهضت سوادآموزی؛
- سامانه گاوداری‌ها و مرغداری‌های صنعتی؛
- سامانه خرید گندم؛
- سامانه‌های بار و مسافر وزارت راه و شهرسازی؛
- سامانه صادرات و واردات و
- سامانه کشتار دام.

طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار

به موجب «تبصره ۲ ماده ۶ برنامه پنج‌ساله آمار کشور (۱۳۹۴-۱۳۹۰)»، «ماده ۶ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار» و «بند (ب) ماده ۵۴ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران»، مرکز آمار ایران مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، ضمن تهیه طرح عملیاتی برای اختصاص شناسه ملی کسب و کار، پایگاه پویای اطلاعات آماری مربوط را نیز تشکیل دهد. از این رو «طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار» از سال ۱۳۸۹ در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفته است ولی به دلیل آماده نبودن زیرساخت‌های لازم، وجود برخی نقاط ضعف در فرآیندهای اداری و کامل نبودن پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط با کسب و کار، با فراز و نشیب‌های زیادی مواجه شده است. در سال ۱۳۹۵، «طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار» پس از تدوین توسط مرکز آمار ایران، در پنجاه و سومین جلسه شورای عالی آمار در حضور جناب آقای دکتر نوبخت ارائه شد و به تصویب رسید. با توجه به این که اجرای این طرح علاوه بر ابعاد آماری دارای ابعاد حقوقی و اداری نیز هست، مقرر شد محمل‌های قانونی مورد نیاز طرح به منظور تصویب در قالب یک مصوبه به هیئت

محترم دولت پیشنهاد شود. مرکز آمار ایران، تدوین پیش‌نویس «آیین‌نامه اجرایی طرح اختصاص شناسه ملی کسب و کار» با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط را نیز در دستور کار قرار داده و نتایج آن در سال ۱۳۹۵ برای تصویب در هیأت دولت ارسال شده است.

برگزاری سمینارهای آموزشی و توجیهی طرح‌های آماری

به منظور آموزش کارشناسان جهت اجرای آمارگیری‌های نمونه‌ای مرکز، تعداد ۱۴ سمینار آموزشی آمارگیری‌های نمونه‌ای برای همکاران مرکز و کارشناسان معاونت آمار و اطلاعات سازمان برنامه و بودجه کشور استان‌های کشور به صورت حضوری، نیمه‌حضوری و مجازی برگزار شد. عناوین سمینارهای مذکور عبارتند از:

۱. سمینار آموزشی توجیهی طرح آمارگیری کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر؛
۲. سمینار آموزشی طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور (نیمه حضوری)؛
۳. سمینار آموزشی طرح آمارگیری از گردشگران ملی؛
۴. سمینار آموزشی حساب‌های منطقه‌ای؛
۵. سمینار آموزشی طرح آمارگیری نیروی کار؛
۶. سمینار آموزشی طرح هزینه و درآمد؛
۷. سمینار بررسی و بازنگری سالنامه آماری استان‌های کشور؛
۸. سمینار آموزشی طرح گاوداری‌های صنعتی؛
۹. سمینار آموزشی طرح جوجه کشی و مرغ مادر (نیمه حضوری)؛
۱۰. سمینار آموزشی طرح آمارگیری از مصرف حامل‌های انرژی و ویژگی‌های محیط زیستی خانوارهای شهری؛
۱۱. سمینار آموزشی طرح‌های پنج‌گانه آمارگیری از کارگاه‌های حمل و نقل و خدمات پشتیبانی؛
۱۲. سمینار آموزشی طرح‌های شاخص قیمت (مجازی)؛
۱۳. سمینار آموزشی طرح تحقیق و توسعه (مجازی) و
۱۴. سمینار آموزشی طرح نمونه پایه (مجازی).

برآورد جمعیت و خانوار

پیش‌بینی و برآورد جمعیت و خانوار، در کنار سرشماری‌ها، آمارگیری‌های نمونه‌ای و آمارهای ثبتي، شیوه‌ای دیگر از تولید اطلاعات است که در سال‌های بین سرشماری‌ها، تولید و در اختیار کاربران قرار می‌گیرد. تولید این گونه اطلاعات در فواصل زمانی بین سرشماری‌ها به منظور هرگونه برنامه‌ریزی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در سطوح خرد و کلان اهمیت می‌یابد. اهم فعالیت‌های صورت گرفته در این خصوص به شرح زیر می‌باشد:

- بازسازی جمعیت و خانوار سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ در محدوده جغرافیایی پایان سال ۱۳۹۴ تا سطح شهرستان و به تفکیک مناطق شهری و روستایی به منظور انجام محاسبات برآوردها و پیش‌بینی‌های جمعیتی؛
- پیش‌بینی جمعیت کشور به تفکیک شهرستان و مناطق شهری و روستایی در سال‌های ۱۳۹۵؛
- پیش‌بینی خانوار کشور به تفکیک شهرستان و مناطق شهری و روستایی در سال‌های ۱۳۹۵؛
- پیش‌بینی جمعیت واجد شرایط رأی در انتخابات دوازدهم ریاست جمهوری (کل کشور، استان و شهرستان به تفکیک مناطق شهری و روستایی) طی چندین مرحله و
- برآورد جمعیت و خانوار نقاط شهری بنا به درخواست کاربران متعدد.

بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری

ارائه آمارهای باکیفیت، بهنگام‌سازی چارچوب‌های مورد نیاز نمونه‌گیری کارگاهی را به یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای اجرای طرح‌های آمارگیری در کشور تبدیل کرده است. تغییرات زیاد در جامعه کارگاه‌ها موجب شده که کشورها برنامه‌ای برای بهنگام‌سازی چارچوب داشته باشند. از این رو هر سال فعالیت مذکور با استفاده از آمارهای ثبتي- مبنای دستور کار مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد. در همین راستا در سال ۱۳۹۵ نیز اقدامات ذیل انجام شده است:

- تهیه چارچوب مشترک از تلفیق سه چارچوب از سازمان امور مالیاتی کشور، اتاق اصناف ایران و شرکت پست جمهوری اسلامی ایران؛
- اجرای مرحله دوم طرح بهنگام‌سازی اطلاعات پایه‌ای کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور در استان‌ها؛
- بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌ها و بهره‌برداری‌های بخش کشاورزی؛
- بهنگام‌سازی فهرست موسسات پرورش مرغ مادر؛
- بهنگام‌سازی فهرست موسسات جوجه‌کشی؛
- بهنگام‌سازی فهرست موسسات پرورش دهنده مرغ تخم‌گذار و
- بهنگام‌سازی فهرست کشتارگاه‌های کشور.

شاخص‌های توسعه پایدار

یکی از دستاوردهای اصلی اجلاس ریو+۲۰ در ژوئن ۲۰۱۲، دستور کار توسعه پس از ۲۰۱۵ و اهداف توسعه پایدار (SDGs) بوده است. در واقع فرآیند تدوین اهداف توسعه پایدار با مجموعه ۱۱ موضوع مشورتی منتخب جهانی و ۸۸ مشورت ملی کشوری پس از این اجلاس تدوین گردید. پس از تعاملات و رایزنی‌های بسیار با گروه‌های مختلف ذینفعان، در مهرماه ۱۳۹۴ دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار با عنوان تغییر جهان ما، در نشست سران کشورهای جهان در مجمع عمومی سازمان ملل مورد تصویب ۱۹۳ کشور قرار گرفت. در این دستور کار ۱۷ هدف کلان (آرمان) و ۱۶۹ هدف خرد توسعه پایدار آمده است که این اهداف بر پایه اهداف توسعه هزاره ایجاد شده و به دنبال تحقق اهدافی هستند که در برنامه اهداف توسعه هزاره عملی نشده‌اند. پیوندهای درونی و ماهیت یکپارچه اهداف توسعه پایدار نقش بسیار مهمی در تحقق این دستور کار دارند. لازم به ذکر است که این دستور کار با در نظر گرفتن واقعیت‌ها، ظرفیت‌ها و سطوح مختلف ملی مربوط به توسعه و ضمن احترام به سیاست‌ها و اولویت‌های ملی کشورها، در تمامی کشورها قابل اجرا است. این

اهداف از ابتدای ژانویه ۲۰۱۶ لازم الاجرا شده و تصمیمات ۱۵ سال آتی را مشخص ساخته‌اند، ضمن آن که مراحل پیشرفت هر هدف با تعیین شاخص مناسب نظارت و پی‌گیری می‌شود. با توجه به اهمیت ویژه اهداف توسعه پایدار در سطح ملی و جهانی و به منظور همگامی کشور جمهوری اسلامی ایران با این اهداف در جلسه‌ای با حضور وزراء و نمایندگان عالی رتبه دستگاه‌های اجرایی، متولیان اصلی ۱۷ هدف توسعه پایدار تعیین و تصویب شد که هریک از متولیان اصلی وظیفه هماهنگی و همکاری با ذینفعان مرتبط و گزارش‌دهی نهایی در هدف مورد نظر را بر عهده دارند. در دستیابی به آرمان‌های اهداف توسعه پایدار می‌بایست اهداف خرد به شاخص تبدیل شوند و این شاخص‌ها باید ویژگی‌های قابلیت کمی‌شدن، امکان‌پذیری و مناسب بودن را داشته باشند. مرکز آمار ایران نیز متولی هفدهمین کمیته تخصصی با عنوان کمیته آمار بوده و موظف است شناسنامه‌ها و مقادیر شاخص‌های کمی اهداف خرد را از سازمان‌های متولی دیگر دریافت و بررسی و تایید نماید.

بهنگام‌رسانی فایل جغرافیایی

تهیه و بهنگام‌رسانی فایل جغرافیایی در تهیه آدرس‌های آماری، از فعالیت‌های سالانه این مرکز می‌باشد که اقدامات سال ۱۳۹۵ به شرح زیر است:

نظارت بر تهیه فایل جغرافیایی ۹۴

این فعالیت از ابتدای اسفند ۹۴ آغاز و در پایان اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ اتمام یافته و شامل فرآیندهای دریافت و اعمال نتایج بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری، دریافت و اعمال مصوبات هیأت دولت، هماهنگی با دفاتر تقسیمات استانداری‌ها برای اعمال مصوبات، ترسیم سطوح تقسیماتی و بررسی محدوده شهرها به کمک وزارت راه و شهرسازی و معاونت فنی استانداری‌ها می‌باشد. نتیجه این فعالیت بصورت فایل جغرافیایی ۹۴ همراه با خلاصه گزارشی می‌باشد.

تهیه فهرست تغییرات فایل جغرافیایی ۹۴

این فهرست، همزمان با تهیه فایل جغرافیایی ۹۴ ساخته شده و شامل تغییرات نقاط روستایی و شهری مانند ایجاد شهر، جذب نقاط روستایی در شهرها، ادغام آبادی‌ها، حذف آبادی، تبدیل آبادی به نقاط فرعی و تبدیل نقاط فرعی به آبادی، انتقال، تصحیح کد و غیره می‌باشد. این فهرست به منظور بازسازی آدرس‌ها و محدوده‌های آماری ضرورت دارد. همچنین از این فهرست به منظور بررسی میزان تغییرات در سطح کشور و نیز ارائه گزارشات به سطوح مدیریتی استفاده شده است.

بررسی سطوح تقسیماتی، شهرها و اسامی آن‌ها با نشریه تقسیمات کشوری وزارت کشور با هدف رفع مغایرت‌ها و یکسان‌سازی در سطح کشور این فعالیت پس از اتمام بهنگام‌سازی فایل جغرافیایی ۹۴ انجام پذیرفت و در این خصوص تغییرات اعلامی استان‌ها در فایل جغرافیایی ۹۴ اعمال گردید و مغایرت‌ها رفع گردید.

تعیین محتوای شبکه ملی آمار

در راستای استقرار و تغذیه پایگاه اطلاعات آماری کشور از طریق شبکه ملی آمار، علاوه بر اتصال پایگاه داده‌های سیستم‌های اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی، اقلام طرح‌های آمارگیری مرکز نیز به عنوان منبع اطلاعاتی مد نظر قرار دارد که در سال ۱۳۹۵ برای تحقق این هدف، اقلام طرح‌های زیر برای ارائه در شبکه ملی آمار از طریق پایگاه اطلاعاتی آماری کشور تعیین شد:

- اقلام طرح پروانه‌های ساختمانی؛
- اقلام طرح کشتار دام و
- اقلام طرح قیمت اجاره و مسکن.

مرکز آمار ایران